

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

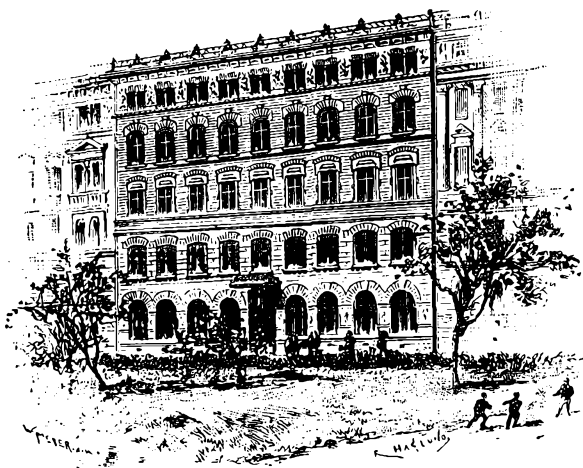
F. D. BESKOWSKA SKOLAN

I

STOCKHOLM

LÄSÅRET 1888—1889.

- I. FRAMTIDSUTSICHTER FÖR ENSKILDA LÄROVERK.
- II. ÅRSREDOGÖRELSE.

STOCKHOLM

TRYCKT HOS NYA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET 1889.

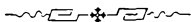
F. D. BESKOWSKA SKOLAN

I

STOCKHOLM.

LÄSÅRET 1888—1889.

- I. FRAMTIDSUTSICHTER FÖR ENSKILDA LÄROVERK.
- II. ÅRSREDOGÖRELSE.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS NYA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET 1889.

F. d. Beskowska skolan

består af

1. **En förberedande afdelning**, med tre klasser, för gossar från 6 till 9 år. I lägsta klassen mottagas nybörjare.
  2. **Mellanskolan**, med sex klasser, för gossar från 9 till 15 år. För inträde i mellanskolans lägsta klass fordras inga kunskaper i främmande språk.
  3. **Gymnasialafdelningen**, med två klasser (tvååriga); åldern 15 till 19 år. Vid slutet af hvarje vårtermin anställles vid läroverket mogenhetsexamen med sista årsafdelningens lärjungar. I sjunde klassens båda afdelningar (7:1 och 7:2) finnes såväl **latin-** som **reallinie**, hvadan skolans lärjungar vid flyttning till nedre sjunde klassen hafva att välja, om de önska beredas till mogenhetsexamen på den ena eller den andra af dessa linier.
  4. **Slöjdskola**. I de fyra lägsta klasserna är handarbete såsom obligatoriskt ämne upptaget på läsordningen. I de därpå följande tre klasserna (1:2—3) meddelas undervisning i snickerislöjd med svarfning och träsnideri hvarje dag kl. $\frac{1}{2}$ 10—12 så, att hvarje klass (delad i två afdelningar) arbetar två dagar i veckan. — För lärjungar i öfriga klasser äfvensom från andra läroverk finnes tillfälle till slöjdundervisning hvarje eftermiddag
-

Framtidsutsigter för enskilda läroverk.

Det torde förefalla egendomligt, om man vågar påstå, att utsigterna för privatskolornas framtid i vårt land synas börja i någon mån ljusna. Riksdagen har ju helt nyligen afslagit en Kongl. proposition, som afsåg att gifva statsunderstöd åt enskilda skolor; och ett sådant afslag tyckes för visso icke innebära någon synnerlig uppmuntran för dessa skolor.

Och dock är det just i sammanhang med detta föga hugnesamma faktum, som den föreställningen hos oss vaknat, att privatskolorna i vårt land möjligen hafva att motse en visserligen alltid anspråkslös, men dock jämförelsevis mera tryggad framtid.

Hufvudskälet till en sådan förhoppning ligger däri, att privatskolorna synas uti regeringens och riksdagens ögon numera intaga en något olika ställning än förut.

Vi torde knappast misstaga oss, om vi påstå, att statsmyndigheterna i vårt land hittills betraktat enskilda skolor såsom en företeelse, den där måste tolereras, men icke vidare omhägnas. Visserligen hafva fullständiga privatläroverk rätt länge hugnats med dimissionsrätt *). Likaså hafva privatskolornas lärare, sedan år 1874, i vissa fall rätt till tjänsteårsberäkning. Men dessa rättigheter äro kringgärdade med bestämmelser, flere än de, som gälla för statens läroverk: en inskränkning, som vi visserligen ingalunda ogilla, lika litet som vi öfver hufvud klandra myndigheternas försigtiga tillvägagående gent emot nya företeelser i samhället. Emellertid inneburo dessa båda medgifvanden icke mycket mer än toleransedik från statens sida. Staten förhöll sig reserverad och intog en afvaktande hållning, hänskjutande till framtiden "hvad som månne blifva af detta barn".

År 1887 uttalade riksdagens statsutskott den meningen, att enskilda läroverk borde med statsmedel understödjas. Utskottet yttrade: "Vigten af att i elementarundervisningen anställa prof med olika metoder vill utskottet ingalunda förneka; men då en omorganisation af de allmänna läroverken nu snart förestår och möjlighet därvid måhända erbjuder sig att annorledes än genom uppehållande af en

*) Stockholms Lyceum var det första, som erhöi dimissionsrätt (år 1863).

särskild skola för ändamålet, såsom t. ex. genom att under kontroll från statens sida understödja ett eller annat enskildt läroverk, finner utskottet“ etc.

Vid 1888 års riksdag motionerade Major Adelsköld, “att Riksdagen måtte för 1889 till Kongl. Maj:ts disposition ställa ett förslagsanslag af 15,000 kronor eller ock medgifva Kongl. Maj:t att af besparingarna å de allmänna läroverkens stat disponera motsvarande belopp för att, på de vilkor Kongl. Maj:t ville bestämma, användas vid ett eller annat därför lämpligt, enskildt läroverk till anställande af sådana undervisningsförsök, som kunde vara till gagn för lösningen på erfarenhetens väg af den viktiga undervisningsfrågan“.

Statsutskottet afstyrkte och riksdagen afslog motionen. I utskottsberäkandet heter det: “Skolfrågans pröfning i dess helhet förestår antagligen inom kort, och då den onekligen eger ett visst sammanhang med den af Herr Adelsköld ifrågasatta åtgärd, samt uppenbart är, att, äfven om de af honom föreslagna undervisningsförsöken funnes lämpliga och nu beslötes, någon erfarenhet af desamma icke skulle kunna inhämtas så tidigt, att något gagn därpå vid skolfrågans bedömande vore att hämta; så finner utskottet“ etc. — Ännu i föl hade frågan således icke kommit längre, än att en af enskild motiönär gjord framställning i höflig form tillbakavisades.

Men vid 1889 års nyss avslutade riksmöte inträdde frågan i ett delvis annat läge. Det var nu Kongl. Maj:t själf, som inkom till riksdagen med proposition i ämnet. Då frågan förekom i statsrådet den 12 Januari d. å., framställde chefen för Ecklesiastikdepartementet, Statsrådet Wennerberg, först de ansökningar om statsunderstöd, som ingått från tvänne privata läroverk, samt de motiv, på hvilka dessa trott sig kunna stödja en dylik ansökan. Vidare meddelade han en del af ett från Direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk infordradt utlåtande rörande en af f. d. Beskowska skolan 1886 ingifven ansökan i samma syfte. Direktionen yttrar:

“Att enskilda läroverk blefve af statsmedel understödda, kunde under vissa förhållanden icke anses opåkalladt. Dels upptoge nämligen de enskilda läroverken lärjungar, hvilka annars skulle öka trängseln i de allmänna läroverken och därmed också kostnaderna för desamma, dels lemnade enskilda läroverk tillfällen till sådana försök på det pedagogiska området, från hvilka statens allmänna läroverk i följd af den lagbundenhet, som måste tillhöra deras organisation, vore utestängda, men hvilka för läroverksfrågan kunde vara af ej ringa intresse, särdeles om en bestämd plan för subventioneringen under en längre tidsföljd blefve fastställd, och ett visst antal fxiplatser därvid fästades såsom vilkor, samt Eders Kongl. Maj:t behagade förbehålla sig rätt att meddela föreskrifter rörande de försök, som

skulle anställas, och att öfver läroverket utöfva den kontroll, som kunde finnas lämplig.

Härefter yttrar Statsrådet Wennerberg:

“Beaktansvärda synas mig de skäl, som i de båda ofvan berörda ansökningarna äfvensom i de utlåtanden, hvilka afgifvits af direktionen öfver Stockholms stads undervisningsverk, blifvit framställda för billigheten och lämpligheten däraf, att staten understöder privata läroverk af ifrågavarande art, när den finner sådant för något sitt ändamål gagneligt. För utvecklingen af ett lands undervisningsväsen måste nämligen försök på olika håll göras med tillämpning af de pedagogiska idéer, som alltjämt framstå med yrkande att blifva förverkligade samt med löfte om en därigenom vunnen snabb och säker förbättring af uppfostran och undervisning. Då emellertid flere bland dessa idéer i själfva verket endast föga lämpa sig efter de gifna förhållandena på en viss tid och inom ett visst land, och då ännu flere behöfva noga pröfvas och troligen ombildas för att i vidsträcktare mån kunna med fördel tillämpas, torde ett experimenterande i detta afseende böra ske med varsamhet och i mindre skala samt häst genom den enskilda företagsamheten. Skola försök af nämnda slag lyckas, fordras det, att deras ledare drifvas därtill af öfvertygelsens värme och hänförelse samt ega den mera obundna myndighet icke blott med afseende på läroverkets hela organisation utan äfven beträffande val af lärarepersonal, arbetstid m. m., som endast kan tillkomma föreståndare för privata läroanstalter; men skola pålitliga frukter af gagn för ett helt lands undervisningsväsen skördas af dylika försök med olika läsordningar, undervisningsmetoder och organisationsformer, så måste de erhållna resultaten af en tillräcklig erfarenhet fastställas för att opartiskt bedömas samt säker kännedom vinnas om de medel och omständigheter, hvarigenom och hvarur berörd resultat framgått. Detta torde dock knappast låta sig göra utan medverkan från statens sida.

En omständighet, som oftast förlamar den enskilda skolans verksamhet och gör hennes försök på detta område mindre pålitliga, är penningebrist. Lätt kan nämligen i följd däraf hända, att en skola med lofvande början måste afbryta sin verksamhet, innan man hunnit lära känna de frukter, dess metod skulle kunnat bära, eller att dess verksamhet måste så snedvridas, för att nödiga medel till fortsättandet af densamma må kunna erhållas, att dess resultat för skolfrågans allmänna lösning blifva helt och hållet utan värde. I synnerhet i vårt land, där den högre undervisningen för den manliga ungdomen är så godt som kostnadsfri, måste tydligen privata läroverk med sagda uppgift pröfva en bekymmersam tillvaro och kunna näppeligen under längre tid uppehållas utan statens bistånd.

Är det således önskvärdt, att hos oss finnas privata läroverk, där pedagogiska försök till den allmänna undervisningens båtnad kunna anställas, torde det ligga i statens eget intresse, att lämpligt understöd åt dylika skolor lemnas, något som äfven är af nöden, om staten skall blifva i tillfälle att fullt konstatera de vunna resultaten och kontrollera de använda medlen jämte öfriga omständigheter, som på resultaten kunnat öfva inverkan, samt sålunda draga verklig fördel af de rön, som kunna göras. En blick på andra länders skolväsen visar också, att man nästan öfverallt funnit det med statens fördel förenligt att subventionera privata läroanstalter.

Onekligt är slutligen, att utgifterna för statens läroverk, särskildt de i hufvudstaden, skulle komma att stiga icke obetydligt, om talrikt besökta privata läroverk, såsom f. d. Beskowska skolan och Praktiska arbetsskolan, nödgades upphöra eller inskränka sin verksamhet. Äfven ur rent ekonomisk synpunkt kan det därför blifva en vinst för staten, om den genom ett jämförelsevis mindre bidrag kan upprätthålla dylika skolor samt medverka därtill, att den däri meddelade uppfostran och undervisning blifver fastare, bättre och mer fruktbringande.

På grund häraf anser jag mig böra hemställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen att medgifva, att af reservationerna å anslagen till de allmänna läroverken, så länge desamma därtill lemna tillgång, må användas ett belopp af högst 15,000 kronor årligen till understöd åt enskilda läroverk af sådan art som de ofvan nämnda, hvilka däraf visat sig förtjänta, allt under de närmare bestämmelser Eders Kongl. Maj:t för hvarje sådant läroverk kan finna lämpligt föreskrifva.“

På denna proposition svarar Statsutskottet bland annat följande:

“Utskottet erkänner visserligen det principiellt riktiga i hvad departementschefen till statsrådsprotokollet anfört därom, att för utvecklingen af ett lands undervisningsväsen försök på olika håll måste göras med tillämpning af de pedagogiska idéer, som alltjämt framstå med yrkande att blifva förverkligade och med löfte om en snabb och säker förbättring af uppfostran och undervisning, samt att experimenterandet i detta afseeende hälst hör, under medverkan från statens sida, ske genom den enskilda företagsamheten; och utskottet föreställer sig jämväl, lika med departementschefen, att det äfven ur rent ekonomisk synpunkt kunde blifva en vinst för staten, om den genom ett jämförelsevis mindre bidrag kunde upprätthålla talrikt besökta privata läroverk; men då den stora läroverksfrågan nu torde stånära sitt afgörande, anser utskottet likväl, att Riksdagen icke, förrän denna fråga blifvit slutligen löst och det i sammanhang därmed visat sig, i hvilken utsträckning indragning af nu befintliga statens läro-

verk kommer att ega rum, bör anvisa medel till understöd åt enskilda läroverk“.

Den diskussion, som fördes om frågan i Andra kammaren, var så långvarig och liflig, att ett par af förslaget motståndare uttalade sin förvåning, att en fråga af ringa dimensioner kunde föranleda en så grundlig debatt. Det tryckta protokollet upptager öfver 30 sidor, 15 talare uppträdde, några af dem flere gånger. Bland dem som motsatte sig Kongl. Maj:ts proposition, funnos, så vidt af protokollet framgår, högst två, som ogillade hela förslaget. De öfriga motsidans män förklarade i allmänhet — några af de mera framstående betonade till och med särskildt, att de *önskade* statsunderstöd åt enskilda läroverk. En af desse talare ville, att staten först skulle anvisa privatskolorna plats inom ett genomtänkt system och fastställa, hvad som af dem på olika punkter kan och bör uträttas. Andra betonade statsutskottets åsigt, att man skulle vänta, tills den stundande läroverksreformen blefve färdig. En motsatte sig förslaget, emedan han uppfattade anslaget såsom *ordinarie*, vid hvilket riksdagen sedan vore bunden. En annan betviflade, att de enskilda skolornas tillvaro innebure någon inbesparing å statens omkostnader för undervisningsväsendet. Äfven framhölls, att på grund af privatskolornas högre afgifter det icke vore möjligt att sätta fattigmans barn därstädes vid de förmögnares sida *). Slutligen fanns äfven en talare, som ansåg, att statsmonopolet vid undervisningen borde vidmakthållas, likasom postregalet m. m. — På denna sida uppträdde 7 talare. Kongl. Maj:t förslag åter förfräktades af 8 ledamöter. Ecklesiastikministern, som öppnade diskussionen och äfven sedan yttrade sig, påyrkade med värme bifall till förslaget, särskildt framhållande, att enligt hans åsigt riksdagen skulle handla *väl* i pedagogiskt afseende och *klokt* i ekonomiskt genom att så göra. I denna riktning gingo flere anföranden, men äfven andra synpunkter framhölls. En talare ansåg, att, äfven om ny läroverksstadga snart vore att förvänta, undervisningsväsendet därmed icke vore ordnad för en längre framtid. Stridiga åsichter skulle kvarstå och nya frågor uppstå, hvilka torde kräfva alltjämt fortgående undersökningar på erfarenhetens väg. Dessa undersökningar torde kunna gifva någon ledning, icke för den läroverksfråga, som möjligen nästa år kommer, utan för den, som kan komma om en 10 eller 20 år. En annan talare ansåg, att, huru man än organiserade de allmänna läroverken, skulle dock de privata behöfvas vid sidan af dessa. “Och detta bör man icke beklaga, utan anse som en båtnad för undervisningens sak. Det ligger i sakens natur, att en

*) Härvid tillåta vi oss den anmärkningen, att det skulle vara hälsosamt, om genom statens mellankomst eller på annat sätt detta förhållande ändrades.

statsinstitution, på samma gång den har mera fasthet, också lider af större stelhet än de enskilda företagen, hvilka utmärka sig för en större rörlighet och förmåga att foga sig efter förhandenvarande förhållanden. De privata skolorna komma därför nog i alla fall, med eller utan anslag, att existera, och jag tror, att de äro nyttiga“ —

Några talare framhöllo särskilda, på dagordningen stående skolfrågor, till hvilkas lösning enskilda läroverk kunde gifva bidrag, såsom till exempel frågan om *slöjdundervisningen*, om *valfriheten* mellan olika läroämnen och om *samundervisning* *).

Icke minst intressant synes oss följande del af ett anförande, som hölls af en erfaren skolman: “Vi veta alla och se dagligen, hurusom den rika odling, som uppstått i vårt land såväl i andligt som i materiellt afseende, allt mer och mer växer till och utbreder sig, isynnerhet i vetenskapligt hänseende, så att den ena vetenskapsgrenen efter den andra uppträder och försöker göra sig gällande. Det har under den föregående diskussionen i dag bevisats, att t. ex. i afseende på de medicinska ämnena vetenskapen breder ut sig så mycket, att man knappast kan tillgodose alla dess fordringar. Och nyss, då fråga var om en professur i geografi och statskunskap, framhölls det, att dessa ämnen äro så omfattande, att det vore opraktiskt att förena båda i en hand. För längre tid sedan var det mycket *vanligt* att höra, att en person kunde allt, som var möjligt att veta. Sådant är nu alldeles *omöjligt*, ja det är till och med svårt för en vetenskapsman, att omfatta hela den vetenskap, som han tagit till uppgift att idka. Det är under sådana förhållanden klart, att de anstalter, där den uppväxande ungdomen förberedes att sedermera gripa in på vetenskapens och lifvets olika grenar, omöjligen kunna vara af ett enda slag för att tillgodose alla intressena.“

Vi förbigå de välvilliga yttranden, som under diskussionen faldes öfver de privatskolors verksamhet, hvilka närmast föranledt Kongl. Maj:ts proposition. Däremot bifoga vi ett uttalande af Statsrådet Wennerberg rörande frågans ekonomiska sida. Han påpekade nämligen mot slutet af diskussionen, att Gefle skola, som är ungefär lika stor som den Beskowska, kostar 71,500 kronor årligen. Med ett anslag af en 5- à 6,000 kr. skulle alltså staten hafva fullgjort sin skyldighet i ett fall, där staten eljes vore förpligtad att annorstädes skaffa ett stort lärjungeantal undervisning.

I Första kammaren **) synes Kongl. Maj:ts proposition hafva mot-

*) Valfrihet existerar i mycket stor utsträckning vid Praktiska arbetsskolan för barn och ungdom. Ett förslag till valfrihet i annan riktning finnes infördt uti Beskowska skolans årsredogörelse för läsåret 1884—1885.

**) hvars protokoll, då detta nedskrifves, ännu ej finnes tillgängligt.

tagits med ännu större sympatier. Den blef af sju talare förordad. Propositionen vardt också i denna kammare utan votering antagen.

Af det som nu blifvit anfördt torde med tämligen stor tydlighet framgå, att de enskilda läroverken i vårt land numera af vederbörande icke allenast tolereras, utan äfven börja betraktas med en viss grad af sympati.

I förbigående anteckna vi här ett uttalande från annat, men icke mindre kompetent håll rörande samma ämne. År 1885 hade "Svenska läraresällskapet" att besvara en från dess styrelse framställd fråga, huruvida staten borde understödja enskilda läroverk, där olika läroplaner kunde prövas. Svaret utföll från de flesta, till nämnda sällskap hörande lärareföreningar med öfvervägande röstpluralitet jakande.

På grund af hvad som under innevarande år förefallit och under de närmast föregående förberedts, synes det alltså tänkbart, att, om icke åskådningssättet rörande denna fråga undergår några väsentliga förändringar, staten förr eller senare kommer att med större eller mindre anslag understödja privatskolornas verksamhet, och detta hufvudsakligast af följande anledningar. Först och främst innebär dessa skolors tillvaro för statsverket (likasom för stadskommunerna, hvilket ej alltid påaktats) en minskning i utgifter, ojämförligt större än de anslagsbelopp, som kunna vara att påräkna. Denna synpunkt torde komma att blifva den afgörande för majoriteten i andra kammaren. Vidare synes allt mer den åsigten göra sig gällande, att å ena sidan icke alla landets elementarläroverk böra vara i allo likformigt inrättade, å andra sidan att enskilda skolor mera än statsläroverken lämpa sig såsom försöksläroverk, där olikartade läroplaner och metoder kunna prövas. Slutligen — och i sammanhang härmed — spekar sannolikt svårigheten att finna en för alla meningsskiftningar något så när tillfredsställande lösning af den sedan länge sväfvande frågan om läroverksreform i vårt land en ingalunda obetydlig rol i detta afseende. Hvilket förslag som än framlägges och möjligen varder antaget, skola dock sannolikt många missnöjda finnas kvar. På dessas klagomål skulle då vederbörande kunna svara: Vi hafva fastställt en läroplan, sådan vi funnit den lämpligast och antagligast. Men vi understödja på samma gång skolor med andra läroplaner, och därmed hafva vi dels tillkännagifvit, att vi icke anse en enda såsom den i allo riktiga, dels ock öppnat möjligheten att tillgodogöra skolan sådana erfarenheter som under andra lifsvilkor kunna samlas och efter längre tids bepröfvande visa sig tjänliga att efterbildas.

Det kunde nu ifrågasättas, huruvida sådana stadsunderstöd verkligen skulle vara fördelaktiga för privatläroverkens framtida utveckling. Man kan invända, att staten härmed skulle taga förmynderskap

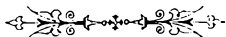
öfver dessa skolor och därmed hindra deras fria och själfständiga utveckling. Vi hysa ringa farhågor i detta afseende. Redan nu stå vi, på grund af vår dimissionsrätt och våra lärares rättighet till tjänsteårsberäkning, så till vida under statens kontroll, att vi skola till Ecklesiastikdepartementet ingifva förteckning öfver lärare och lärjungar, arbetsordning samt årsredogörelse för skolans verksamhet; hvarjämte Direktionen för Stockholms stads undervisningsverk skall tillsätta en Inspektor för läroverket. Men vi hafva ingalunda funnit oss tryckta eller besvärade af detta förmynderskap, och vi sakna all anledning att tro, att staten skulle på något sätt förlamande inverka på privatskolornas verksamhet, äfven om anslag af allmänna medel komme dem till godo. För öfrigt: en viss kontroll är, tro vi, både hälsosam och nödig vid de flesta slag af mänsklig verksamhet, och om äfven privatskolor hafva sin starkaste kontroll i hemmens och, i vissa fall, den allmänna opinionens omdöme, så kunna de dock knappast hafva något att invända mot den statskontroll, som kan tillkomma; helst denna tillika i viss mån kan innebära ett värn för skolan, i händelse orättvisa domar skulle från ett eller annat håll öfver henne föllas.

Å andra sidan är det tydligt, att statens direkta understödjande af privatskolor för dessa innebure väsentliga fördelar. Ej nog därmed, att skolornas ekonomi förbättrades, hvilket vore högeligen önskligt, helst om anslagen kunde tilltagas så pass stora, att privatskolornas lärare finge en aflöning, som ej alltför mycket understege åtminstone de första lönegraderna för statens ordinarie lärare. Men den förnämsta fördelen skulle enligt vårt förmenande ligga däruti, att en privatskolas hela ställning gjordes fastare och mera betryggad i allmänhetens ögon, så snart den på detta sätt blefve föremål för statens omsorg. I andra länder, till ex. Frankrike, England, Danmark och Norge, äro privata läroverk en mycket vanlig företeelse. Hos oss utgöra de sällsynta undantag och få lätt utseende af ett tillfälligt företag, för hvars fortvaro ingen garanti gifves. Det finnes mången fader, som tvekar att sätta sin son i en privatskola, af det skäl att han menar sig icke med säkerhet kunna påräkna, att sonen får fortsätta vid samma läroverk till skoltidens slut. Och vid hvarje viktigare förändring inom skolan, till ex. ombyte af föreståndare eller dylikt, uppkomma alltid hos en del föräldrar farhågor med afseende på skolans framtid. Ställdes nu en privatskola genom årliga statsbidrag i ett läge, som i någon mån påminde om statsläroverkens, så blefve i samma mån allmänhetens föreställning om skolans stabilitet för henne gynsamare, och hon kunde öfverhufvud arbeta med större lugn. Detta större lugn skulle ock vara fördelaktigt för de reformer i afseende på läroplan och organisation, som det kunde synas önskligt

att företaga. Klart är, att mitt intresse för realiserande af en idé växer, i den mån jag känner fast mark under mina fötter.

Vi kunde anföra flere fördelar, som skulle beredas privatskolorna i händelse statsmakternas, som det synes, ökade välvilja mot de privata läroverken antoge formen af ett direkt understödjande. Låtom oss hoppas, att så må ske, för så vidt det är gagneligt icke blott för dessa skolor utan för samhället. Skulle emellertid ett sådant kraftigt handtag dröja eller uteblifva, så vilja vi icke i följd däraf förlora modet. Äro privatskolor ett behof äfven för vårt land, såsom det synes vara för många andra, så skola vi hoppas, att de ock skola hållas vid lif, det må nu ske på ett sätt eller på ett annat. Och om icke en sorgfri utveckling beskäres dem, så behöfver dock denna utveckling icke däraf helt och hållet hämmas eller förlamas, om blott intresset för det viktiga arbetet kan upprätthållas.

För vår egen del afbida vi förtröstansfullt, hvad framtiden kan bära i sitt sköte; hvarjämte vi hos vår skolas vänner och särskildt hos lärjungarnes föräldrar och målsmän anhålla, att de måtte göra sitt fortfarande intresse och sin sympati för skolan beroende icke af det understöd hon utifrån kan komma att påräkna, utan af den samvetsgrannhet och trohet, hvarmed hon söker att fylla sina maktpåliggande uppgifter.

Årsredogörelse.

Undervisningstid.

Höstterminen. Inträdes- och flyttningsexamina höllas den 12 och 13 September och allmänt upprop den 14. Den 15 började undervisningen i vanlig tid, utom i första förberedande klassen, som började den 24 i samma månad. Terminen slutade den 21 December.

Vårterminen började den 18 Januari och kommer att sluta den 7 Juni.

Morgonbön: Kl:na 7: 2—5, kl. $\frac{3}{4}8—8$; } i Bönsalen;
 » 4—1, » $\frac{1}{4}9—\frac{1}{2}9$ }
 » 1: 1—1 förbered. i Lärorummet närmast före första lektionen.

Antal lektioner (från 40 till 60 minuter) per vecka uti

Klass	Läsåmnen	Välskrifning	Teckning	Slöjd eller Handarbete	Gymnastik
7: 2 (latinlinien)	25	—	—	—	2
7: 2 (reallinien)	27	—	—	—	2
7: 1 (latinlinien)	26	—	—	—	2
7: 1 (reallinien)	27	—	—	—	2
6: 2	29	—	—	—	4
6: 1	30	—	—	—	4
5	29	—	2	—	4
4	24	—	1	—	3
3	23	1	1	2	3
2	23	1	1	2	3
1: 2	22	1	1	2	3
1: 1	22	1	1	2	—
3 (förbered.)	19	2	1	2	—
2 (förbered.)	19	2	1	2	—

Första förberedande klassen har undervisats mellan kl. 10 och 1 med sammanlagdt 1 timmes ledighet.

Öfre sjunde klassen har varit ledig efter frukostrasten onsdagar och lördagar, nedre sjunde klassen onsdagar samma tid.

Mellan två på hvarandra följande lektioner har varit ett uppehåll af 10 eller 15 minuter.

Läro- och Läseböcker.

- Kristendom:** Bibeln; Psalmbok; Luthers Lilla katekes (1—4); Biblisk historia efter Norlén och Lundgren (1); Nissen, lärobok i Kyrkohistoria (6 : 1—7); Norbeck, lärobok i Dogmatik (6 : 2—7).
- Modersmålet:** S. Almquist, Barnens 1:sta och 2:dra läsebok; Topelius, Läsning för barn; Robinson Crusoe; Folkskolans, Ekmarks, Törnebladhs, Cederschiölds, Bagges läseböcker; Runeberg, Stagnelius, Lenngren, Dahlgren, Almquist, V. Rydberg, Wikner m. fl. svenska författare; — Farrar, »Sökare efter Gud»; Amici, »Skolkamrater»; Tolstoy, »Berättelser för barn»; — Lefnadsteckningar och utdrag ur författare i sammanhang med Svensk litteraturhistoria (Warburgs); — Rättskrifningslärar; — Sundén, Svensk språklära.
- Historia:** Starbäck, Små hist. berättelser (3 fb. och 1 : 1); Höjer, Svensk historia (3); Odhner, Svensk historia (den mindre kl. 1 : 2, 2 o. 4, den större kl. 6 : 2—7 : 2); Schotte, Gamla tiden (5—6 : 1); Pallin, Medeltiden (6 : 1) och Nya tiden (6 : 2—7 : 2); Historisk läsebok af Ekmark; Fryxell; Grubes skildringar ur historien och sagan; E. Hildebrand, Lärobok i Sveriges statskunskap.
- Geografi:** Roths lärobok N:o 1 och N:o 2.
- Matematik:** Sievers, Räknelära (2 fb.—1 : 2); Nyström, Räknelära (1—3); Haglund, Algebra och exempelsamling (4—7); Euklides (Lindmans uppl.) (3—7); Hultman, Proportionslära, (6 : 1); Hellgren, Proportionslärans tillämpning på geometrien (6 : 1—7 : 2); Guldberg, Stereometri (7 l. o. r.); Tham, Planimetri (7 r.); Phragmén, Trigonometri (7 r.); Westin, Analytisk geometri (7 : 2 r.); Todhunters öfningssatser (3—7); Lindman, Logaritmtabelter; Cederblom, Samling af problem, gifna i mogenhetsskrifning.
- Naturkunskap:** Almquist och Lagerstedt, lärobok i Naturkunnighet, 1:sta delen (3—6); 2:dra delen (7 : 2 l.); Almquist, lärobok i Botanik (6 : 1); Flora; Floderus, Fysik (6 : 2 och 7); Almquist och Nordenstam, Kemiska försök; Berwald, Kemi (7 r.).
- Filosofi:** Sjöberg och Klingberg, lärobok i Logik och Antropologi.
- Latin:** Törneblad och Lindroth, grammatik (1—7); Lindroth, antiqvitetter (5—7 : 2); Cavallin, Horatii lyriska versmått (7 : 2); Törneblad, elementarbok (1—2) och extemporalier (3—7); Lattmans Cornelius Nepos (2—4); Cicero, Valda tal, Törnebladhs uppl. (7); Livius, Bromans o. Frigells uppl. (6 : 1—7 : 2); Ovidius, Törnebladhs uppl. (5—6 : 2); Virgilius, Törnebladhs uppl. (7 : 1 och 7 : 2); Horatius, Fahlerantz' och Frigells uppl. (7 : 2).
- Grekiska:** Grammatik af Löfstedt (5—7 : 2); Pettersson, läsebok (5); Xenophons Anabasis, Aulins uppl. (6—7); Memorabilia, Kühners uppl. (7); Homeri Odyssé, Aulins och Knös' uppl. (6 o. 7); Plato, Apologia Socratis, Crons uppl.; Sophocles, Oedipus Rex, Wolffs uppl.; Linder, Grekernas teater och skådespel (7 : 2).

- Franska:** Plöetz' elementarbok (4); Lidforss' språklära (den mindre) (5—7:2); Philp, franska skriföfningar (6:2—7:2); John Storm, Franska talöfningar (6:1); Berättelser af franska författare, utgifna af C. G. Bergman (2—6:2); Mélesville & Duveyrier, Michel Perrin (6:2); J. Sandeau, Mademoiselle de la Seiglière (7:1); A. Tissot, Les Conteurs amusants (7:1); Molière, Le Bourgeois gentilhomme (7:2); Klint, Littérature française (7:2); jämte flere arbeten, som lästs af enskilda lärjungar på egen hand.
- Tyska:** Löfgrens grammatik och elementarbok (5); Calwagens grammatik (4, 6:1—6:2), och Hauffs Märchen (6:1); Riehl, Burg Neideck (6); R. Benedix, Doktor Wespe (6:2); Schiller, Wilhelm Tell (6:2); Tyska talöfningar efter Calwagen och Schoug (6).
- Engelska:** Mathesius, grammatik (6:2—7:2); Moréns läsebok (6:1—7:1); Sturzen-Beckers läsebok II. (7); Macaulay, Monmouth's Rebellion (7:1 r.); W. Scott, Waverley (7:2 r.); Dickens, A Christmas Carol in Prose (7:2 r.); Thackeray, Samuel Titmarsh (7:2 r.); Calwagens översättningsöfningar (7 r.).

Lärokurser.

Första förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: Fröken *Aurelius*.

Läsning och **skrifning** efter ljud- och skrifläsemetoden. »Barnens första läsebok» af S. Almquist samt 25 stycken ur »Barnens andra läsebok».

Räkning: Öfningar med talen 1—10.

Handarbete: 2 timmar i veckan: Pappersflätning, sömnad på papper.

Andra förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: Fröken *Porath*.

Kristendom: Berättelser ur Gamla och Nya Testamentet. Psalmverser ² lekt. och bibelspråk.

Svenska: *Innanläsning:* »Barnens andra läsebok» af S. Almquist; »Läsning för barn» af Topelius, 2:dra boken.

¹³ l. *Rättskrifning:* Stycken ur »Barnens andra läsebok», dels afskrifna, dels inlända och efter föresägning skrifna.

Räkning: *Hufvudräkning* med talen 1—100; Sievers' räknelära sid. ⁴ l. 1—29.

Teckning: Första grunderna, enligt Stuhlmans metod, dels på tafla, dels ¹ l. i rutad bok.

- Handarbete:** Pappersflätning, sömnad på cartonnage, mattor sydda med
² 1. knappar.
- Välskrifning:**
² 1.

Tredje förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: Fröken *H. Hauffman*.

- Kristendom:** Berättelser ur Gamla och Nya Testamentet; utanläsning af
² 1. psalmsverser.
- Svenska:** *Innanläsning:* Robinson Crusoe; »Läsning för barn» af Topelius, 2:dra och 4:de boken.
¹¹ 1. *Rättskrifning:* Skrifning efter föresägning dels ur S. Almqvists rättskrifningsöfningar dels ur läseboken.
- Historia:** 12 af Starbäcks »Små berättelser ur svenska historien».
¹ 1.
- Geografi:** De geografiska begreppen samt grunddragen af Sveriges
¹ 1. geografi.
- Räkning:** Hufvud- och hemräkning efter Sievers' räknebok, sid. 22—45;
⁴ 1. addition och subtraktion i hela tal; multiplikationstabellen.
- Teckning:** Råta linier samt enklare mönster med råta linier i rutad
¹ 1. bok, efter Stuhlmans metod.
- Handarbete:** Utstickning af lampskärmar; pappersarbeten; spånarbeten.
² 1.
- Välskrifning:**
² 1.

Nedre första klassen.

Klassföreståndarinna: Fröken *A. Hauffman*.

- Kristendom:** Berättelser ur Gamla Testamentet till och med Jakobs död,
² 1. efter Norléns och Lundgrens lärobok i förening med bibelläsning. Första artikeln med förklaring. Bibelspråk, psalmverser.
- Svenska:** *Innanläsning:* Robinson Crusoe; Stycken ur Läsebok i Modersmålet af Törnebladh.
⁶ 1. *Rättskrifning* efter föresägning.
- Latin:** Förberedande öfningar af Lindroth, 9 stycken; Törnebladhs elementar-
⁶ 1. bok, 16 stycken, jämte motsvarande tilläggsöfningar af Lindroth.
- Historia:** Sagotiden efter Fryxells historia.
^{1 1/2} 1.
- Geografi:** Sverige efter Roths lärobok.
^{1 1/2} 1.
- Räkning:** Addition, subtraktion, multiplikation samt lättare tal af division i hela tal. Hemräkning efter Sievers' räknebok, sid. 46—82.
⁵ 1.
- Teckning:** Mönsterritning med råta linier i rutad bok, enligt Stuhlmans
¹ 1. metod.

Handarbete: Flätning af spånmatter samt knytning af hängmattor.

Välskrifning:
² 1.
₁ 1.

Öfre första klassen.

Klassföreståndarinna: Fröken *Söderström*.

Kristendom: Läsning af Moses' 5 böcker samt motsvarande berättelser ur
² lekt. Norléns och Lundgrens bibliska historia. De 10 buden med förklaring samt bibelställen och psalmversar.

Svenska: *Innanläsning* i Folkskolans läsebok, första och tredje afdelningen.
⁶ 1. *Rättskrifning*, efter Lundgrens och Almquists rättskrifningsöfningar.

Latin: Styckena 17—43, 55—64 af Törnebladhs elementarbok; motsvarande delar af formläran; 6 tilläggsöfningar af Lindroth samt 12 skriföfningar.
⁶ 1.

Historia: Från forntiden till Margareta efter Odhners lärobok.

Geografi: Norge, Danmark, Finland, Europas gränser, indelning, kustbildning, hög- och lågland, floder och sjöar; repetition af Sverige, efter Roths geografi.
¹ ¹/₂ 1.

Räkning: Repetition af de fyra enkla räknesätten; addition och subtraktion i vanliga bråk samt hemräkning, efter Sievers' räknebok, sid. 81—108.
⁵ 1.

Teckning: Fortsättning af föregående årets kurs samt båglinier i prickade böcker.
¹ 1.

Välskrifning:

Snickerislöjd: 324 arbeten af modellseriens nummer: I—XXXIV.
¹ 1.
² ¹/₂ t.

Andra klassen.

Klassföreståndare: Kand. *Planck*.

Kristendom: Israels historia från Josua till Davids tillträde till regeringen, efter bibeln; Matthei evangelium, kap. 1—7; 1:sta och 2:dra artikeln af lilla katekesen; psalmverser.
² lekt.

Svenska: *Innanläsning:* Stycken ur Folkskolans läsebok — de flesta af tredje, fjärde och femte afdeln. — »Kamrater» af Edmondo de Amicis. Berättelser för barn af L. Tolstoy m. m. — Återgifvande af berättelser och sagor. — *Rättskrifning*, efter Lundgren, till *tje*-ljudets teckning.
⁵ 1.

Latin: *Öfversättning:* Lattmanns Cornelius, s. 1—16; innehållet muntligen kompletteradt. Törnebladhs elementarbok, styckena 44—74. *Grammatik:* Formläran fullständigt genomgången utom verbalförteckningen; syntax §§ 166, 168—171. Extemporalier och skriföfningar, efter Törnebladhs.
⁶ 1.

- Franska:** ^{3 1.} C. G. Bergmans »Berättelser af franska författare» I (För nybörjare) sid. 1—10, till största delen lärdt utantill och delvis skrivet på svarta taflan. Det viktigaste af substantivets böjning. Indikativ och konditionel af avoir och être, äfven i nekande och frågande form.
- Historia:** ^{2 1.} Från och med Margareta till Karl IX, efter Ekmarks läsebok.
- Geografi:** ^{1 1.} Ryssland, Tyskland (mera utförligt), Österrike-Ungern och Schweiz, efter Roth.
- Räkning:** ^{4 1.} Fullständig kurs i bråk samt sorträkning, efter Nyströms lärobok; talrika exempel utom de i läroboken förekommande.
- Välskrifning** ^{1 1.}
- Teckning:** ^{1 1.} Stuhlmans rätliniga planscher I—XXXIV, Sjöströms krokliniga I—V.
- Snickerislöjd:** ^{2 1/2 t.} 186 arbeten af modellseriens nummer: IX—XLVI, samt 4 st. efter lärjunges eget val.

Tredje klassen.

Klassföreståndare: Lic. *Hjorth*.

- Kristendom:** ^{2 lekt.} Israels historie från Salomo till Babyloniska fångenskapen. Lukas' evangelium, kap. 1—10. Lilla katekesen: 3:e artikeln. Psalmverser.
- Svenska:** ^{4 1.} *Läsning:* Fänrik Ståls sägner, första delen. Stycken ur Ekmarks läsebok. *Utanläsning:* Föredragande af berättelser och poetiska stycken af olika författare efter lärjungarnes eget val. *Rättstafningsläran* repeterad. En gång hvarje vecka rättskrifning på lärorummet.
- Latin:** ^{6 1.} Lattmanns Cornelius sid. 14—39. *Grammatik:* Formläran repeterad; af syntaxen §§ 151—154, 157—159, 163—166, 168—171, 174—179, 180—183, 184 a), 185—191, 193—197. Analys af hufvudsatser och bisatser samt satsdelar. — *Ex-temporalier* och *skriföfningar* enligt Törnebladh.
- Franska:** ^{3 1.} *Öfversättning:* C. G. Bergmans »Berättelser af franska författare» I. (För nybörjare) sid. 10—33, till stor del lärdt utantill och skrivet på svarta taflan. *Grammatik:* Det viktigaste af substantivens och adjektivens feminin- och pluralisbildning, subjonctif, impératif, infinitif och participe af avoir, être och 1:a reg. konjugationen. Det öfriga af dessa verb samt artikelläran repeterade. *Extra ordförråd:* Djur och växter.
- Historia:** ^{2 1.} Svensk historia från och med Gustaf II Adolf till och med Karl XII. Motsvarande delar af Ekmarks historiska läsebok, lästa dels i skolan dels i hemmet.
- Geografi:** ^{1 1.} Från och med Storbritannien till Grekland, efter Roths lärobok.
- Matematik:** ^{4 1.} *Geometri:* Första boken af Euklides, efter Lindman; Öfningsatser, efter Todhunter—Hultman. *Aritmetik:* Repetition af bråk samt regula de tri och inträsseräkning, efter Nyström.

- Naturkunskap:** *Zoologi:* Människokroppen, efter Almquist—Lagerstedt.
¹ *Botanik:* Undersökning af lefvande växter. Exkursion.
- Välskrifning**
¹ **Teckning:** Stuhlmans rätliniga planscher XV—XXXIV, Sjöströms krokliniga I—XVI.
- Snickerislöjd:** 162 arbeten af modellseriens nummer XI—XLVI samt
²/₂ t. två arbeten utom serien.

Fjärde klassen.

Klassföreståndare: Pastor *Lind*.

- Kristendom:** Israels historia från den babyloniska fångenskapen till Kristi
² lekt. födelse, enligt Daniels, Esthers, Esra och Nehemia böcker, samt stycken ur prof. Haggai och Sakarja samt Makkabeernas böcker. Lukas' evangelium kap. 11—23.
- Svenska:** *Läsning:* Två sånger i Julqvällen af Runeberg; ur Nahum Fr. Bergströms krönika af Dahlgren; Grimstahamns nybygge af Almquist; stycken ur Ekmarks läsebok. — *Rättskrifnings- och talöfningar* hvarje vecka.
- Latin:** *Öfversättning:* Lattmanns Cornelius Nepos: Triginta tyranni, Thrasibulus, Xenophon, Agesilaus, Conon, Iphicrates, Pelopidas et Epaminondas, Extrema Agesilai vita, Bellum sociale, Origo regni Macedonici, Philippus, Bellum Phocense, B. Loarence, Alexander magnus, till kap. 15, sid. 77 (40 sidor). — *Grammatik:* Formlära: verbalförteckningen §§ 106—117 med undantag af de mindre vanliga, jämte repetition af hela formläran. *Syntax:* kasusläran, inöfvad genom repetition och extemporalier. *Skriföfningar*, hvar tredje vecka hemma, hvar tredje i skolan.
- Franska:** *Öfversättning:* C. G. Bergmans »Berättelser af Franska författare»: Abdallah af E. Laboulaye, kap. 1—8 (100 sidor). Grammatik (Lidforss' mindre): artikelläran, substantivens och adjektivens feminin- och pluralis-bildning, adjektivens komparation, räkneorden, öfningar i användandet af de förenade personliga pronomina, 2:dra och 3:dje konjugationen. — *Skriföfningar* på svarta taflan.
- Tyska:** Calwagen, Tysk Elementar- och Läsebok: från början till 27:de stycket af Afdelning II, jämte motsvarande delar af grammatiken. Utanläsning af alla sammanhängande stycken. De svenska styckena skrifna på svarta taflan.
- Historia:** Svenska historien (efter Höjer): Frihetstiden, Gustavianska tiden och nutiden, samt repetition från och med Kristina, jämte motsvarande delar af Ekmarks historiska läsebok och stycken ur O. Sjögrens läsebok.
- Geografi:** Grekiska halfön samt Asien och Australien efter Roths lärobok N:o 1.
- Matematik:** *Geometri:* Euklides, efter Lindman, 2:dra boken och satserna 1—30 i 3:dje; repetition af 1:sta och 2:dra boken; öfnings-satserna 35—100 i Todhunter—Hultman. — *Algebra:* Hela tal samt polynomers upplösning i faktorer efter Haglund. — *Aritmetik:* Repetition.

- Naturkunskap:** *Zoologi:* Rygggradsdjurens typer; af öfversigten öfver durrriket: däggdjuren, enligt Almquist—Lagerstedt. — *Botanik:* Det viktigaste af organläran och sexualsystemet; undersökning och examinering af levande växter; pröfning af sommararbetet; exkursioner.
- Teckning:** Sjöströms planscher (krokinliga) I—XXXIV; Dresdener modeller (gips) I—V.

Femte klassen.

Klassföreståndare: Bergsnotarien *Luthander*.

- Kristendom:** Öfversigt af Gamla Testamentets historia och skrifter från synpunkten af en förberedande realisation af Guds frälsningsplan med mänskligheten, med betoning af från denna synpunkt viktiga ställen. — Apostlagärningarna.
- Svenska:** *Läsning:* Nadeschda af Runeberg, Ur Nahum Fr. Bergströms krönika af Dahlgren, stycken ur Ekmarks Läsebok. — *Ordböjnings-* och *satslära*, efter Sundén. — *Rättskrifning* 1 t. hvarannan vecka. — Muntliga *föredrag* 2 st. hvarannan vecka. — 2 skriftliga *uppsatser*, af hvilka en på lärorummet.
- Latin:** *Öfversättning:* Curtius, Alexander Magnus (Lattmanns, fr. sid. 73) samt Bellum Lamiacum (tills. 37 sid.), Ovidii Metamorphoses: Chaos, Elementa, Aetates, Lycaon, Diluvium, Phaëthon (till v. 208), (500 v.), — *Grammatik:* Repetition af *formläran*; *Syntax:* Kasusläran repeterad, läran om de konsekutiva, finala, explikativa, kausala, temporala, concessiva samt delvis de konditionala bisatserna. § 283—313. — *Extemporalier* efter Törneblad. — *Skriföfningar* i regel hvarje vecka.
- Grekiska:** Valda stycken ur Petersons läsebok; det viktigaste af formläran till verben på »*μν*».
- Franska:** *Öfversättning:* C. G. Bergmans »Berättelser af franska författare»: Abdallah från kap. X till slutet (21 sidd.); Wallenstein et ses contemporains, Jean Sobiesky och Le Charpentier de Saardam (36 sidd.). — *Grammatik:* De oregelbundna verben efter Lidforss, repetition af *formläran* efter Ploetz' elementarbok.
- Tyska:** O. Löfgrens *elementarbok* från stycket 80 till tredje kursen, jämte motsvarande *grammatik*.
- Historia:** *Allmänna:* Gamla tiden, efter Schotte.
- Geografi:** *Skandinavien*, efter Roth.
- Matematik:** *Geometri:* Euklides 3:dje och 4:de böcker jämte repetition af 3:dje, 4:de, 2:dra och 1:sta böckerna; geometriska öfningsuppsatser 94—139, 181—191 ur Todhunter—Hultman. — *Algebra:* Bråk, eqvationer af 1:sta graden med en obekant, efter Haglund. *Aritmetik:* Repetition.
- Naturkunskap:** *Zoologi:* Durrrikets system och repetition af typerna, enligt Almquist—Lagerstedt. — *Botanik:* Undersökning och bestäm-

ning af lefvande växter, för ökad kännedom af växtens yttre delar och förvärfvande af vana vid florans begagnande; organläran; sexualsystemet; pröfning af sommararbetet; exkursioner.

Teckning: Linearritningsöfningar: Beskrifvande geometri samt projektionslära t. o. m. rätliniga kroppar.

² 1.

Nedre sjätte klassen.

Klassföreståndare: Kand. *Westerlund*.

Kristendom: Ebreeerbrevet. — Kyrkans historia till Reformationen, efter ² lekt. Nissen.

Svenska: ² 1. *Läsning:* »Ladugårdsarrendet» och »Grimstahamns nybygge» af Almquist; några af Runebergs berättelser; Marcus Aurelius af Farrar; talrika berättelser m. m. ur Cederschiölds läsebok; dikter, mest af fru Lenngren och Snoilsky. — *Föredrag* af lärjungarne i tur. — 9 *uppsatser*, däraf 2 på lärorummet.

Ämnen för uppsatser:

- N:o 1. Humlegården (13). — Sagan om Kadmus (7).
- N:o 2. Molins bältespännare (0). — Cajus Julius Cæsar (20).
- N:o 3. Vårt skollhus (6). — En resa (fotvandring, ett äfventyr) (14).
- N:o 4. Frankiska rikets grundläggning genom Chlodvig (10). — Rhenfloden och städerna vid densamma (8). — Familjen Compositæ (1).
- N:o 5. Karl den store (14). — Framställning af något svenskt landskaps fysiska geografi (3). — Illuminationen i Stockholm den 21 Januari 1889 (1).
- N:o 6. Striden mellan romare och sabiner (0). — Jämförelse mellan gnagarnes och rofdjurens ordningar (1). — En öfversättning från tyskan (17).
- N:o 7. (Lika med de två första ämnena under N:o 6) (3 och 5). — Stockholms läge (9).
- N:o 8. Magnus Eriksson (9). — Striden mellan Henrik IV och Gregorius VII (1). — Våra vanligaste kroppsöfningar (5). — Beskrifning af ett landställe (2).
- N:o 9. Engelbrekt och hans betydelse för fäderneslandet (2). — Johan Huss (8). — Hönsfåglarna (4). — "Den glada festen", efter fru Lenngren (3).

Latin: ⁵ 1. *Öfversättning:* Livius, 35 kap. af 1:a boken (36 sid.); Ovidii *Metamorphoses:* Phaëthon, Pyramus et Thisbe, Ajacis et Ulixis certamen, 150 verser (tills. 587 v.). — *Grammatik:* Tillägg till kasusläran, adjektiv; konjunktiv i hufvudsatser, imperativ, tempusföljden. Repetition af föregående års kurs. — *Extemporalier.* — 20 *stilar*, hvaraf 4 på lärorummet (en utan hjälpredor).

Grekiska: ³ 1. *Öfversättning:* Xenophons *Anabasis* I: 1—6 (18 sidor); några stycken i läseboken. — *Grammatik:* verben på »μ» samt de vanligaste oregelbundna verben; det föregående af formläran utförligare; spridda regler ur syntaxen, mest muntligen.

Franska: ⁵ 1. *Öfversättning:* C. G. Bergmans »Berättelser af franska författare»: Abdallah kap. XIII (7 sid.), Wallenstein et ses contemporains, Jean Sobiesky, Le charpentier de Saardam, Le philosophe de Sans-souci (42 sid.), Un secret de médecin och Un oncle mal élevé (36 sid.), Un épisode sous la Terreur

(12 sid.). — *Grammatik*: Repetition af formläran, särskildt verben och de personliga pronomina, de senare i sammanhang med läsningen af Joh. Storms Franska talöfningar (sid. 96—121).

Tyska: ^{3 1.} *Öfversättning*: Hauffs Märchen: Die Geschichte von dem kleinen Muck och Das Märchen vom falschen Prinzen (40 sid.); W. H. Riehl; Burg Neideck (60 sid.) — *Grammatik*: Repetition af formläran. — Tyska ord och samtal af Thalia Schoug (40 sidor).

Engelska: ^{2 1.} Grunddragen af *uttalsläran*, muntligen meddelade i samband med uttalsöfningar. — *Öfversättning*: Moréns läsebok (27 sid.) — *Grammatik*: Det hufvudsakliga af formläran, muntligen genomgånget. — *Utanläsning* af i läseboken genomgånna stycken, i förbindelse med talöfningar.

Historia: ^{3 1.} *Allmän*: Medeltiden. — *Skandinaviens*: Medeltiden. — *Svensk statskunskap* parallelt med svenska historien, efter muntligt föredrag och E. Hildebrands lärobok.

Geografi: ^{1 1.} Hela Amerika, repetition af Tyskland, Frankrike, Spanien och Portugal.

Matematik: ^{5 1.} *Proportionsläran*, efter Hultman, med repetition; *Euklides'* sjätte bok, efter Hellgren, §§ 12—22; Geometriskä öfnings-satser 192—227 jämte 15 spridda satser ur Todhunter—Hultman. — *Algebra*: Problem af 1:a graden med en obe-kant samt eqvationssystem af första graden med flere obe-kanta, efter Haglund.

Naturkunskap: ^{2 1.} *Zoologi*: Däggdjuren, fåglarna och kräldjuren, enligt Torin—Almquist. — *Botanik*: Familjerna Solanaceæ, Asperifoliæ, Verticillatæ, Compositæ, Ranunculaceæ, Siliquosæ, Rosaceæ och Leguminosæ enligt Almquists Lärobok i Botanik och i förening med undersökning och bestämning af lefvande växter; pröfning af sommararbetet; exkursioner.

Öfre sjätte klassen.

Klassföreståndare: Dr *Lindgren*.

Kristendom: ^{2 lekt.} 1:sta Petri och 1:sta Johannes' bref. — *Dogmatik*, efter Norbeck, kap. I—III, § 25. — *Kyrkohistoria*: Reformations-tidehvarvet och nyare tiden, efter Nissen.

Svenska: ^{2 1.} *Läsning*: Valda stycken af C. J. L. Almquist, C. F. Dahlgren, O. Dalin (Sagan om hästen), Fahlerantz, A. Fryxell, Kellgren, A. M. Lenngren jämte Franzéns lefnadsteckning af henne, C. v. Linné, V. Rydberg, Snoilsky, Stagnelius (Wladimir den store), Tegnér, Wikner, S. Ödmann. — *Muntliga föredrag* öfver själfvalda ämnen; *diskussionsöfningar*. — 9 *uppsatser*, af hvilka 3 på lärorummet.

Ämnen för uppsatser:

- No 1. Midsommaraftonen 1888 (1). — En utflygt under sommaren (18).
No 2. Striden mellan Rom och Alba Longa (efter Livius) (19).

- N:o 3. Tarquinius den äldre (5). — Huru blef Sverige ett rike från att vara en förbundsstat? (3). — Familjen Leguminosæ (3). — Stammens inre byggnad (3). — Redogörelse för innehållet af Balzacs "Un Episode sous la Terreur" (5).
- N:o 4. Öfversättning från franskan (19).
- N:o 5. Kristian den andre och hans betydelse för Norden (1). — Sjön Vättern (16).
- N:o 6. Hade upplysningstidehvarfvets otro något inflytande äfven på den katolska kyrkan, och i sådant fall hvarutinnan visar sig detta inflytande? (2). — Servius Tullius (2). — Maria Stuart (5). — Filip II och Elisabet (0). — Om matsmältningen (6).
- N:o 7. Philemon och Baucis (14). — Hvilka följder för Sverige och Vasahuset medförde besittningstagandet af Estland år 1561? (0) — Respirationen (3).
- N:o 8. L. Junius Brutus (efter Livius) (1). — Slaget vid Lund (13). — Om födoämnen och deras näringsvärde (3).
- N:o 9. Huru kan man från den naturliga uppenbarelsen draga slutsatser angående Gud, och hvad kan man på denna väg lära känna om honom? (1). — Drag af fornrömersk patriotism (2). — Karl den XI:s inre regering (2). — Statshvälfningen i England 1688—1689 (3). — Blodet och cirkulationen (4). — Innehållet af berättelsen "A bashful Man" (ur Moréns läsebok) (2).

- Latin:** *Öfversättning:* Livius I: 36—II: 25 (45 sidor); Ovidii Metamorphoses: Phaëthon, Cadmus, Philemon et Baucis, Midas (661 v.) — *Grammatik:* Formläran fullständigt repeterad; af syntaxen: tillägg till kasusläran, adjektiv, pronomen, tempora, modi i hufvudsatser samt konditionalsatser; repetitioner. — *Antiquiteter*, mest muntligen. — 17 *stilar*, däraf 4 på lärorummet.
- Grekiska:** *Öfversättning:* Xenophons Anabasis II—III: 2 (34 sidor); Homeri Odysse I (444 v.). — *Grammatik:* formläran repeterad; af syntaxen: kasusläran m. m. fullständigare; Homeriska dialekten.
- Franska:** *Öfversättning:* H. de Balzac, »Un épisode sous la Terreur», senare hälften (10½ sid.); Mélesville & Duveyrier, »Michel Perrin» (74 sid.) — *Grammatik* (Lidforss' mindre): Af satsläran kap. 8 (verbet); de oregelbundna verben repeterade. — *Extemporalier*, ur Philips skriföfningar. — 9 *stilar*, af hvilka 3 på lärorummet.
- Engelska:** *Öfversättning:* Moréns läsebok, valda stycken (59 sid.). — *Grammatik* (Mathesius): Formläran fullständigt repeterad, af syntaxen från Verb till »Can»; de oregelbundna verben. — *Utanläsning*.
- Tyska:** *Öfversättning:* R. Benedix, Doktor Wespe, Akt. IV—V (40 sidor); Schiller, Wilhelm Tell (120 sidor); Riehl, Burg Neideck (64 sidor). — *Grammatik* (Calwage): Syntaxen. — Hvarje lärjunge har utantill uppläst något tyskt poem eller föredragit en berättelse på tyska. — 7 *stilar*, af hvilka 4 på lärorummet.
- Historia:** *Allmän:* Nya tiden till freden i Utrecht, efter Pallin. — *Svensk:* från Gustaf Wasa till frihetstiden, efter Odhners större lärobok. *Svensk statskunskap* parallelt med Svenska historien, efter muntligt föredrag och E. Hildebrands lärobok.
- Geografi:** Asien samt repetition af Amerika och en del af Europa, efter Roth.

Matematik: *Geometri:* Proportionslärans tillämpning på geometrien, efter Hellgren, med repetition; Geometriska öfningssatser (357—403) ur Todhunter-Hultman. — *Algebra:* Problem, som gifva eqvationer af 1:sta graden med flere obekanta; radikaler: eqvationer af 2:dra graden, jämte problem; diskussion af rötterna till den allmänna andra grads eqvationen; sambandet mellan rötterna och koefficienterna; reduktion af dubbelt irrationela uttryck.

Fysik: Värmelära, efter Floderus.

Naturkunskap: *Zoologi:* Människokroppen; fiskarna; repetition af de öfriga däggdjuren, enligt Torin-Almquist. — *Botanik:* Familjerna Ranunculaceæ, Papaveraceæ, Grinales, Violariæ, Umbelliferæ, Liliaceæ, Calamariæ, Gramineæ, Orchideæ och Coniferæ; sammanfattande öfversigt af det naturliga systemet; morfologien, fysiologien och biologien, efter Almquists lärobok i botanik. Pröfning af sommararbetet.

Nedre sjunde klassen.

Klassföreståndare: { Latinlinien: D:r Lindroth.
Reallinien: Kand. Falk.

Kristendom: Dogmatiken, enligt Norbeck.

Svenska: *Litteraturhistoria:* Från Dahlin till Götiska skolan, efter Warburg och muntligt föredrag; läsning ur de genomgångna författarnes skrifter. — 7 muntliga *föredrag* öfver på förhand uppgifvet ämne. — 4 *diskussionsöfningar*. — 10 skriftliga *uppsatser*, hvaraf 4 på lärorummet.

Ämnen för uppsatser:

- N:o 1. Kejsar Karl V och reformationen (1). — Jesuiterorden (0). — Mälarens vattensystem (0). — Hvarför är ordning halfva arbetet? (1). — Berätta någon händelse, som du upplefvat under sommaren 1888 (12).
- N:o 2. Gustaf Wasa och dalkarlarna (5). — Reformationens införande och be-fästande i England (5). — Smålands berg och floder (2). — Te-busken (2).
- N:o 3. Hugenottkrigen (6). — Johan III som regent och människa (6). — Om Rhenfloden (1).
- N:o 4. Jämförelse mellan Gustaf II Adolf och Henrik IV af Frankrike som regenter och människor (2). — Orsakerna till Kalmarunionens upp-lösning (1). — Frankrikes utrikespolitik under reformationstide-hvarvet (3). — Sveriges järnvägssystem (3). — Hvarför befordrar arbete själens hälsa? (2). — Fabiernas stordåd och undergång (3).
- N:o 5. Munkväsendet inom den västerländska kyrkan (1). — Betydelsen för Sverige och Europa af Karl IX:s seger öfver Sigismund (2). — Om Donau (2). — Om de allmänna svenska däggdjuren af gnagarnas ordning (7).
- N:o 6. Hvem eller hvilka bära skuld för det stora nordiska krigets utbrott? (1). — Slaget vid Helsingborg och dess följder (10). — Det stora kolonialkriget mellan England och Frankrike 1755—1763 (2). — Jämförelse mellan Nord- och Sydamerikas natur samt växt- och djurvärld (0). — Om kolet och dess användning (2).

- N:o 7. Jämförelse mellan Gustaf I och Karl XI som regenter och människor (4). — Slaget vid Fehrbellin och dess följder (7). — Estlands besittningstagande af svenskarne 1561 och dettas följder (2). — Behöfde romerska folket i början af republikens tid ett ämbete sådant som folktribunatet? (1). — Golfströmmen och dess betydelse för norra Europa (0). — Qvicksilfret och dess användning (0).
- N:o 8. Arvid Horn (3). — Jonas Alströmer (8). — Den upplysta depotismen och dess målsmän (0). — Ostindiens natur och folk (0). — Hvarigenom lyckades de 10.000 grekerna efter Cyri död att framtränga till Trapezunt? (2).
- N:o 9. Hvad vill det säga att människan är skapad efter Guds beläte? (1). — Hvarför anlade grekerna kolonier, och hvilken nytta hade de af dem? (0). — Orsakerna till Spaniens förfall under Filip II (0). — Karl IX:s betydelse för Sveriges inre och yttre utveckling (11). — Luftens sammansättning och dess betydelse för de organiska varelserna (2). — De viktigaste mekaniska drifkrafterna i industriens tjänst (0). — Den slöja, som för människan täcker det tillkommande, är väfvd af barmhertighetens hand (0).
- N:o 10. Lärän om sakramenten (2). — Huru kan man trots mångfalden af kyrkosamfund bibehålla den apostoliska tron på kyrkans enhet? (0). — Berätta hvad som tilldrog sig i Rom mellan andra och tredje Catilinariska talen? (1). — Den konstituerande lagförsamlingen 1789—91 (2). — Orsakerna till Polens undergång (2). — Orsakerna till och följderna af Österrikiska successionskriget (0). — Hvilken är Sveriges störste konung? (7).

Latin: *Öfversättning:* Livius II: 34—III: 32 (med uteslutande i andra boken af kap. 42—47, 53) (54 sidor); Virgilius Aeneid I och II (andra boken af lärjungarne enskildt läst och i skolan tenterad) (1,555 verser); Cicero in Catilinam I—III (32 sidor). — En lärjunge har enskildt genomgått och tenterat 4:de boken af Caesar, De bello Gallico; en annan Livius XXII (delvis). — Föredrag af enskilda lärjungar: 1) Aeneidens första bok, 2) Ciceros andra Catilinariska tal, 3) De Olympiska spelen, 4) De offentliga spelen i Rom, 5) Kappränningarna i Circus, 6) Gladiatorstrider och djurfäktningar. — *Grammatik:* repetition af kvantitetsläran; ordbildningsläran; syntax, kap. 1, § 212—kap. 6, jämte bihanget. — *Stilistik:* Adjektivet och pronomen, jämte dithörande extemporalier. — 17 *stilar*, däraf 5 på lärorummet. — *Antiquiteter:* Stats-, rätts- och religionsförhållanden.

Grekiska: *Öfversättning:* Xenophons Anabasis IV och V (54 sidor); Homeri Odysse II och III, jämte repetition af I (1,375 v.). *Grammatik:* den Homeriska dialektens formlära och syntax, attiska dialektens formlära repeterad, af syntaxen senare delen från verbets genera.

Franska: *Öfversättning:* E. Souvestre, »Un Oncle mal élevé» (13 sid.); J. Sandeau, »Mademoiselle de la Seiglière» (96 sid.); utan förberedelse: stycken ur A. Tissot, »Les Conteurs amusants» (22 sid.). En lärjunge har dessutom enskildt genomgått och tenterat: Scribe, »Les Contes de la Reine de Navarre» (164 sid.). — *Grammatik* (Lidforss' mindre): Af satsläran kap. 9 (negationen), kap. 7 (pronomen), kap. 1, 2 (om satsdelarnes inbördes öfverensstämmelse); repetition af kap. 7 (pronomen) i formläran samt kap. 8 (verbet) i syntaxen. — *Extemporalier*, ur Philips skriföfningar. — *Berättande* af anekdoter. — 11 *stilar*, af hvilka 5 på lärorummet.

- Engelska:** *Öfversättning:* Moréns läsebok, 3½ st. (23 sid.); Sturzen-Beckers läsebok, senare kursen, valda berättelser (53 sid.); utan förberedelse: stycken ur Morén och Sturzen-Becker (22 sid.). Realisterna dessutom: Macaulay, »Monmouth's Rebellion» (44 sid.). Såsom ålagdt hemarbete hafva samtliga realister därjämte genomgått och tenerat 22 sid. ur «Monmouth's Rebellion». *Grammatik* (Mathesius): Af syntaxen Särskilda verb, artiklarna, substantiv, adjektiv, pronomen, adverb. — *Berättande* af anekdoter. — Realisterna: *extemporalier*, ur Calwagens skriföfningar. — Realisterna: 10 *stilar*, af hvilka 3 på lärorummet.
- Historia** *Allmän:* Repetition af Nya tidens historia till Österrikiska successionskriget, samt därefter tiden från 1748 till 1815 och **Geografi:** efter Pallin. — *Svenska historien:* från Frihetstiden till Karl XIV Johan, efter Odhners större lärobok. — *Svensk statskunskap* parallellt med Svenska historien, efter muntligt föredrag och E. Hildebrands lärobok. — *Geografi:* Repetition af Europa och Amerika; öfversigt af Asien.
- Matematik:** *Stereometri* efter Guldberg, med repetition. — *Algebra:* eqvationer af 2:dra graden (repetition), samt af högre gradtal; dubbelt irrationela uttryck; eqvationer, i hvilka den obekanta förekommer under kvadratrotmärke; rötter i allmänhet och potenser, logaritmer och exponentialeqvationer. — 4 matematiska *uppsatser*.
- Latinielinien 4 l.
Realliniien 7 l.
Geometri: Planimetri, efter Tham, med talrika exempel; geometriska öfningssatser. — *Stereometri:* efter Guldberg, med problem. — *Algebra:* diskussion af andra grads eqvationer; läran om maxima och minima; eqvationer af högre gradtal och roteqvationer; eqvationer af andra graden med flere obekanta; rötter och potenser; logaritmer och serier; sammansatt ränteräkning. — *Trigonometri:* första kursen af Phragmén. — 14 matematiskt-fysikaliska *uppsatser*.
- Fysik:** *Allmän fysik:* läran om ljudet samt om magnetismen och elektriciteten, efter Floderus.
- Latinielinien 2 l.
Realliniien 3 l.
Läran om kroppars jämvigt, om ljudet, magnetismen och elektriciteten, efter Floderus. — *Problemlösning*, efter Floderi exempelsamling samt Hultman-Cederbloms samling af problem, gifna vid skrifning för mogenhetsexamen.
- Kemi:** »Kemiska försök», efter Almquist och Nordenstam; metalloiderna och med dem beslägtade metaller samt alkalimetallerna, efter Berwald. — *Laborationsöfningar*, upptagande framställning af samt experiment med de viktigaste ämnen, som höra till läsårets kurs. — 3 kemiska *uppsatser*.
- Naturkunskap:** *Zoologi:* ryggradsdjurens system och en jämförande framställning af deras viktigaste organ, i förening med dissektioner och demonstrering af preparat. — *Botanik:* undersökning af lefvande växter.
- Realliniien 1 l.
Filosofi: Logiken, efter Sjöberg-Klingberg.
- 1 l.

- Engelska:** *Öfversättning:* Sturzen-Beckers läsebok, senare kursen, valda stycken (74 sid.); utan förberedelse, stycken ur densamma (27 sid.). Realisterna dessutom: Dickens, »A Christmas Carol in Prose», slutet (23 sid.); samt Thackeray, »Samuel Titmarsh» (40 sid.). Såsom ålagdt sommararbete hafva samtliga lärjungarne genomgått och tenterat: Macaulay, »Frederic the Great» (80 sid.); realisterna dessutom: W. Scott, »Waverley» (127 sid.). En lärjunge har därjämte frivilligt genomgått och tenterat: Marryat, »The Three Cutters (122 sid.), och en: Macaulay, »John Bunyan» (14 sid.). — *Grammatik* (Mathesius): adverb, prepositioner, ordställning; repetition af hela kursen. — Realisterna: *extemporalier*, ur Calwagens skriföfningar. — Realisterna: 8 *stilar*, af hvilka 4 på lärorummet.
- Historia:** *Allmänna* och *Svenska*, Nya tiden från dess början till våra dagar. — *Svensk statskunskap* parallelt med Svenska historien efter muntligt föredrag och E. Hildebrands lärobok.
- Matematik:** *Geometri:* Repetition af Stereometrien, efter Guldberg, med räkneöfningar; repetition af böckerna I—IV, efter Lindman, samt af proportionslärans tillämpning på geometrien, efter Hellgren. — *Algebra:* Aritmetiska och geometriska serier; sammansatt ränteräkning; maxima och minima; repetition. — *Trigonometri*, efter muntlig framställning, med räkneöfningar. — 4 matematiska *uppsatser*.
- Reallinien 7 l. *Geometri:* Analytisk geometri i två dimensioner, hufvudsakligen efter Westin: läran om punkten, räta linien, cirkeln, ellipsen, hyperbeln och parabeln; konstruktion af algebraiska uttryck; repetition af hela den geometriska kursen; öfnings-satser. — *Algebra:* Repetition af kursen. — *Trigonometri:* Senare kursen af Phragmén; repetition af det föregående. — 15 matematiskt-fysikaliska *uppsatser*.
- Fysik:** Läran om ljudet, magnetismen och elektriciteten, efter Almquist; repetition af hela kursen.
- Latinlinien 2 l.
Reallinien 3 l. Kroppars rörelse, läran om värmets och om ljuset, efter Floderus; repetition af hela kursen. — *Problemlösning*, efter Floderi exempelsamling samt Hultman-Cederbloms samling af problem, gifna i skrifningar till mogenhetsexamen.
- Kemi:** Metallerna samt repetition af hela kursen, efter Berwald. — Reallinien 2 l. *Geologi* efter Almquist. — *Laborationsöfningar*, hufvudsakligen upptagande enklare kvalitativt analytiska prof. — 3 kemiska *uppsatser*.
- Naturkunskap:** *Zoologi:* Anatomi och fysiologi; repetition af ryggradsdjurens system, efter Torin-Almquist. — *Botanik:* De fanerogama växternas system, samt det viktigaste af växtens morfologi och fysiologi, efter Almquist, Lärobok i botanik.
- Filosofi:** Repetition af *Logiken*. — *Antropologien*, till den praktiska förmågan.

- Engelska:** *Öfversättning:* Moréns läsebok, 3½ st. (23 sid.); Sturzen-Beckers läsebok, senare kursen, valda berättelser (53 sid.); utan förberedelse: stycken ur Morén och Sturzen-Becker (22 sid.). Realisterna dessutom: Macaulay, »Monmouth's Rebellion» (44 sid.). Såsom ålagdt hemarbete hafva samtliga realister därjämte genomgått och tenterat 22 sid. ur «Monmouth's Rebellion». *Grammatik* (Mathesius): Af syntaxen Särskilda verb, artiklarna, substantiv, adjektiv, pronomen, adverb. — *Berättande* af anekdoter. — Realisterna: *extemporalier*, ur Calwagens skriföfningar. — Realisterna: 10 *stilar*, af hvilka 3 på lärorummet.
- Historia och Geografi:** *Allmän:* Repetition af Nya tidens historia till Österrikiska successionskriget, samt därefter tiden från 1748 till 1815 efter Pallin. — *Svenska historien:* från Frihetstiden till Karl XIV Johan, efter Odhners större lärobok. — *Svensk statskunskap* parallelt med Svenska historien, efter muntligt föredrag och E. Hildebrands lärobok. — *Geografi:* Repetition af Europa och Amerika; öfversigt af Asien.
- Matematik:** *Stereometri* efter Guldberg, med repetition. — *Algebra:* eqvationer af 2:dra graden (repetition), samt af högre gradtal; dubbelt irrationela uttryck; eqvationer, i hvilka den obekanta förekommer under kvadratrotmärke; rötter i allmänhet och potenser, logaritmer och exponentialeqvationer. — 4 matematiska *uppsatser*.
- Geometri:* Planimetri, efter Tham, med talrika exempel; geometriska öfningssatser. — *Stereometri:* efter Guldberg, med problem. — *Algebra:* diskussion af andra grads eqvationer; läran om maxima och minima; eqvationer af högre gradtal och roteqvationer; eqvationer af andra graden med flere obekanta; rötter och potenser; logaritmer och serier; sammansatt ränteräkning. — *Trigonometri:* första kursen af Phragmén. — 14 matematiskt-fysikaliska *uppsatser*.
- Fysik:** *Allmän fysik:* läran om ljudet samt om magnetismen och elektriciteten, efter Floderus.
- Läran om kroppars jämvigt, om ljudet, magnetismen och elektriciteten, efter Floderus. — *Problemlösning*, efter Floderi exempelsamling samt Hultman-Cederbloms samling af problem, gifna vid skrifning för mogenhetsexamen.
- Kemi:** »Kemiska försök», efter Almquist och Nordenstam; metalloiderna och med dem beslägtade metaller samt alkalimetallerna, efter Berwald. — *Laborationsöfningar*, upptagande framställning af samt experiment med de viktigaste ämnen, som höra till läsårets kurs. — 3 kemiska *uppsatser*.
- Naturkunskap:** *Zoologi:* ryggradsdjurens system och en jämförande framställning af deras viktigaste organ, i förening med dissektioner och demonstrering af preparat. — *Botanik:* undersökning af lefvande växter.
- Filosofi:** Logiken, efter Sjöberg-Klingberg.

Öfre sjunde klassen.

Klassföreståndare: { Latinlinien: D:r *Lindroth*.
 { Reallinien: Kand. *Falk*.

Kristendom: *Romarebrevet*. — Repetition af *kyrko-historia* och *dogmatik*.

Svenska: ^{1 lekt} *Litteraturhistoria*: Från och med »Nya skolan» till våra dagar, efter Warburg och muntligt föredrag, jämte läsning ur de genomgångna författarnes skrifter. — 9 *uppsatser* (mogenhetsskrifningen inbegripen), hvaraf 4 på lärorummet.
^{2 1.}

Ämnen för uppsatser:

- N:o 1. Grunddragen af Gustaf II Adolfs inre styrelse (3). — Slaget vid Nördlingen och dess följder (6). — Följderna af Nederländska frihetskriget (0). — Vänerns vattensystem (0). — Hvilken betydelse har handeln för ett folks utveckling? (0). — Hvarför är ordning halfva arbetet? (0). — Berätta en under sommaren upplefd händelse (13).
- N:o 2. Erik XIV:s karaktär (2). — Clas Kristerson Horn (3). — Schmalkaldiska kriget (11). — Mälarens vattensystem (0).
- N:o 3. Munkväsendet inom den västerländska kyrkan (6). — Tyranniets orsaker och betydelse i de Grekiska staterna (0). — Frankrikes yttre politik under religionskrigens tidevarf (1). — Orsakerna till Kalmarunionens upplösning (1). — Jämförelse mellan statshvälfningarna i Sverige 1719 och 1809 (1). — Hvarför hafva Fänrik Ståls sägner blifvit lika älskade i Sverige som i Finland? (6). — Om de allmännaste svenska däggdjuren af gnagarnas ordning (5). — Att lyckan är så sällsynt, är mera människornas skuld än förhållandenas (1).
- N:o 4. Jämförelse mellan Gustaf II Adolf och Henrik IV af Frankrike såsom regenter och människor (2). — Karl XI:s reduktioner och deras betydelse för stat och samhälle (7). — Grunddragen af Nord-Amerikas förenta staters geografi (3). — Sveriges järnvägssystem (0). — Hvarför befordrar arbete själens hälsa? (0). — Fosforisterna (5). — Göta kanal och dess betydelse för samfärdseln (2).
- N:o 5. Statshvälfningen 1772 (9). — Hufvuddragen af Hattarnas politiska system (2). — Om Donau och dess vattensystem (4). — Grundläggningen af det engelska väldet i Indien (2). — Om luften (1). — Sveriges viktigaste metaller (1). — Intryck af Horatii första bok (1).
- N:o 6. Jämförelse mellan Gustaf I och Karl XI som regenter och människor (2). — Riksdagen 1789 (2). — Hvilken betydelse hade freden i Tilsit för Sverige? (2). — Orsakerna till decemvirernas störtande i Rom, 449 (1). — Orsakerna till det polska rikets upplösning (14). — Göta kanal och dess betydelse för Sverige (0). — Mississippin och dess vattensystem (0). — Beskrif de allmännast förekommande grundämnena (1). — Hvilka förändringar hafva den nyare tidens upptäckter inom naturvetenskapen medfört med afseende på vårt dagliga lif? (0).
- N:o 7. Jämförelse mellan det Karolinska och det Gustavianska enväldet (1) — Det svenska östersjöväldet (1). — Kristian IV och Sverige (0). — Slaget vid Fehrbellin och dess följder (12). — Golfströmmen (1). — Allmän jämförelse mellan Nord- och Syd-Amerikas natur samt djur- och växtverld (0). — Om qvicksilfret och dess användning (3). — Om vattnet (1). — Hvilka egenskaper har gjort Tegner så populär som skald och människa? (2). — Jämförelse mellan Homerus och Virgilius såsom skald (1).
- N:o 8. Jämförelse mellan Kristinas och Karl XI:s förmyndareregeringar (3). — Hvilka äro de förmämsta svenska lagarna, och huru hafva de

- antagits? (0). — Karl XI:s reformer med afseende på förvaltningen (0). — Arvid Horn och Mössorna (3). — 1765—1766 års riksdag och orsakerna till Hattarnes fall (1). — Freden i Campo Formio (9). — Orsakerna till Napoleons fall (2). — Orsakerna till Englands storhet och makt i nyare tiden (0). — Om Luthers föregångare (3).
- N:o 9. Den heliga skrifts lära om de yttersta tingen (0). — Hvarför anlade Grekerna kolonier, och hvilken nytta hade de af dem? (1). — Orsakerna till Napoleon I:s tåg mot Ryssland och följderna därpå (11). — Karl IX:s betydelse med afseende på Sveriges inre och yttre utveckling (6). — Framställning och utläggning af Geijers skaldestycke "Vikingen" (1). — Om luftens sammansättning och betydelse för de organiska varelserna (1). — De viktigaste mekaniska drifkrafterna i industriens tjänst (1). — Den slöja, som för människan täcker det tillkommande, är väfd af barmhertighetens hand (0).

Latin: *Öfversättning:* Livius III (70 sidor); Cicero, In Catilinam III (11 sidor); Horatii Oden I och II samt Carmen Saeculare (1,524 v.); Ur Sallustii Catilina: Cæsars och Catos tal (extempore). — Hemarbete under sommaren, kontrolleradt genom tentamina: Virgillii Aeneid III (718 v.). — Dessutom hafva enskildt genomgåts och tenterats: af 3 lärjungar: Cicero, In Catilinam IV, af 1: Virgillii Aeneid IV, af 1: Horatii Oden III och af 1: Horatii Oden IV. — Tvänne lärjungar hafva i föredrag refererat innehållet af Livii 3:dje bok. — Ett stort antal *stilistiska* och *syntaktiska fraser*. — *Metrik* efter Cavallins »Horatii lyriska versmått». — *Antiquiteterna* repeterade. — 16 *stilar*, hvaraf 4 på lärorummet.

Grekiska: *Öfversättning:* Xenophons Memorabilia I:a boken fr. kap. 3; Homeri Odysse, 5:e sången; Plato, Sokrates försvarstal; Sophokles' Oedipus rex. — *Grammatiken* repeterad. — Om grekernas teater, efter Linder. — Lärjungarnes hemarbete under sommaren har omfattat 4:de sången af Odysseen; en af lärjungarne har dessutom under läsåret på egen hand genomgått 6:e sången.

Franska: *Öfversättning:* Molière, Le Bourgeois gentilhomme (130 sid.); utan förberedelse: stycken ur Klint, Littérature française (52 sid.). Såsom ålagdt sommararbete efter eget val af författare, kontrolleradt genom tentamina, hafva 2 lärjungar genomgått: Laboulaye, »Abdallah» (284 sid.); 1: Laboulaye, »Souvenirs d'un voyageur» (196 sid.); 2: Halévy, »L'Abbé Constantin» (266 sid.); 1: Halévy, »Princesse», »Un grand Mariage» etc. (253 sid.); 2: »Tartarin sur les Alpes (365 sid.), den ene af dessa därjämte: Daudet, »Tartarin de Tarascon» (232 sid.); 2: Chateaubriand, »Atala», »René», Les Aventures du dernier Abencerage» (229 sid.); 1: Dumas père, »Le Comte de Monte-Cristo», 3 delar (946 sid.); 1: Dumas père, Vingt ans après», I (296 sid.); 2: Erckmann-Chatrian, »L'Histoire d'un Conscrit de 1813» (208 och 125 sid.); 1: Lamartine, »Graziella» (124 sid.) samt Scribe, »Le Verre d'eau» (111 sid.); 1: de Pressensé, »Geneviève» (396 sid.); 1: J. Sandeau, »Madeleine» (208 sid.); 1: Cherbuliez, »Meta Holdenis» (271 sid.). — *Grammatik* (Lidforss' mindre): Af satsläran kap. 3—6 (artiklarne, substantivet, adjektivet, räkneorden); repetition af hela kursen. — 9 *stilar*, af hvilka 4 på lärorummet.

- Engelska:** *Öfversättning:* Sturzen-Beckers läsebok, senare kursen, valda stycken (74 sid.); utan förberedelse, stycken ur densamma (27 sid.). Realisterna dessutom: Dickens, »A Christmas Carol in Prose», slutet (23 sid.); samt Thackeray, »Samuel Titmarsh» (40 sid.). Såsom ålagdt sommararbete hafva samtliga lärjungarne genomgått och tenerat: Macaulay, »Frederic the Great» (80 sid.); realisterna dessutom: W. Scott, »Waverley» (127 sid.). En lärjunge har därjämte frivilligt genomgått och tenerat: Marryat, »The Three Cutters (122 sid.), och en: Macaulay, »John Bunyan» (14 sid.). — *Grammatik* (Mathesius): adverb, prepositioner, ordställning; repetition af hela kursen. — Realisterna: *extemporalier*, ur Calwagens skriföfningar. — Realisterna: 8 *stilar*, af hvilka 4 på lärorummet.
- Historia:** *Allmänna och Svenska*, Nya tiden från dess början till våra dagar. — *Svensk statskunskap* parallelt med Svenska historien efter muntligt föredrag och E. Hildebrands lärobok.
- Matematik:** *Geometri:* Repetition af Stereometrien, efter Guldberg, med räkneöfningar; repetition af böckerna I—IV, efter Lindman, samt af proportionslärans tillämpning på geometrien, efter Hellgren. — *Algebra:* Aritmetiska och geometriska serier; sammansatt ränteräkning; maxima och minima; repetition. — *Trigonometri*, efter muntlig framställning, med räkneöfningar. — 4 matematiska *uppsatser*.
- Geometri:* Analytisk geometri i två dimensioner, hufvudsakligen efter Westin: läran om punkten, räta linien, cirkeln, ellipsen, hyperbeln och parabeln; konstruktion af algebraiska uttryck; repetition af hela den geometriska kursen; öfnings-satser. — *Algebra:* Repetition af kursen. — *Trigonometri:* Senare kursen af Phragmén; repetition af det föregående. — 15 matematiskt-fysikaliska *uppsatser*.
- Fysik:** Läran om ljudet, magnetismen och elektriciteten, efter Almquist; repetition af hela kursen.
- Kroppars rörelse, läran om värmets och om ljuset, efter Floderus; repetition af hela kursen. — Problemlösning, efter Floderi exempelsamling samt Hultman-Cederbloms samling af problem, gifna i skrifningar till mogenhetsexamen.*
- Kemi:** Metallerna samt repetition af hela kursen, efter Berwald. — *Geologi* efter Almquist. — *Laborationsöfningar*, hufvudsakligen upptagande enklare kvalitativt analytiska prof. — 3 kemiska *uppsatser*.
- Naturkunskap:** *Zoologi:* Anatomi och fysiologi; repetition af ryggradsdjurens system, efter Torin-Almquist. — *Botanik:* De fanerogama växternas system, samt det viktigaste af växtens morfologi och fysiologi, efter Almquist, Lärobok i botanik.
- Filosofi:** Repetition af *Logiken*. — *Antropologien*, till den praktiska förmågan.

Snickerislöjden.

Modellserien utgöres för närvarande af 50 nummer i följande ordning: 1. pekpinne, 2. blomkrukspinne, 3. nyckeletikett, 4. blomsteretikett, 5. griffelskaft, 6. pennskaft, 7. nyckelbricka, 8. nyststjärna, 9. pappersknif, 10. linial, 11. nyckelhängare, 12. karottbricka, 13. rockhängare, 14. blomkruksställ, 15. stämjärnsskaft, 16. svarfvadt skaft, 17. kartkäpp, 18. blomsterpinne, 19. hammarskaft, 20. karottbricka (oval), 21. handdukhängare, 22. gungbräde, 23. skärbräde, 24. svarfvadt skaft, 25. bällträ, 26. äggställ, 27. staffli, 28. hörnhylla, 29. linial, 30. äggställ, 31. trapez, 32. spjälball, 33. mjölskopa, 34. stöfvelknekt, 35. filskaft, 36. vägghylla med console, 37. metermått, 38. pappersknif, 39. läskpapperspräss, 40. spiklåda, 41. skrifställ, 42. ritbräde, 43. vinkelmått, 44. bokställ, 45. dörngymnastikställ, 46. växtpräss, 47. sågställ, 48. fotografram, 49. bokhylla, 50. verktygslåda.

Af de 75 lärjungar, som skulle deltaga i förmiddagsslöjden, hafva 9 på grund af uppgifna skäl saknats. Å andra sidan hafva några lärjungar då och då anhållit att få slöjda äfven på eftermiddagarna, då de varit ifriga att få något arbete färdigt.

I eftermiddagsslöjden (onsd. och lörd. kl. 5— $\frac{1}{2}$ 7), som står utom skolans ordinarie arbetsordning, hafva 5 af våra egna lärjungar deltagit: 1 från 5:te, 3 från 4:de och 1 från nedre första klassen. Från andra håll hafva anmälts 7 under höstterminen och 6 under vårterminen. Några af dessa hafva dock deltagit i förmiddagsslöjden.

I slöjden under julloftet (27 Dec.—16 Jan.) deltago 13 af skolans egna lärjungar, och 16 från andra skolor.

Hela antalet af slöjdande har utgjort 109, och summan af utförda arbeten är 1,032. Dessa komma att under sista veckan (den 3—7 juni) i skolan framläggas, och anhålla vi, att välvillig uppmärksamhet måtte egnas äfven åt denna sida af skolans verksamhet.

Sång.

Kandidat Westerlund har ledt sångöfningarna i klasserna 4—1:2, hvilka öfvats, dels alla tillsamman, dels två klasser i sänder, en eller två gånger i veckan. — Klassen 1:1 och de förberedande klasserna hafva öfvats i sång på obestämda tider, till omväxling med läsningen.

Gymnastik.

Öfningstiderna finnas angifna sid 12. Afdelningarna hafva varit desamma som föregående år, nämligen: 1) klasserna 7:2 och 7:1, 2) kl:na 6:2—5, 3) kl:na 4 och 3, 4) kl:na 2 och 1:2. — Under September och Maj månader hafva de båda första afdelningarna öfvats i exercis och vapenföring. Dessa afdelningar deltog ock i den täflings-skjutning och exercisuppvisning, som i början af Oktober anordnades af "Föreningen för främjande af skolungdomens vapenöfningar".

Af de lärjungar, som tillhöra klasserna 7:2—1:2, i hvilka gymnastik förekommer, hafva 25 procent varit hindrade att däri deltaga, antingen båda eller endera af terminerna. De orsaker, som finnas på läkarebetygen upptagna, hafva i de flesta fall varit bräck, däreft allmän svaghet; hvarförutom hafva förekommit enstaka fall af ryggvärk eller snedrygg, muskelinflammation eller infiltration, ledgångsreumatism, ledbrott och benbrott, fel å hörselorganen, bröståkommor och neuralgi.

I detta sammanhang nämna vi några ord om ungdomens *hälso-tillstånd*; och vi kunna då å ena sidan säga, att de egentliga sjukdomarnas antal under läsåret varit ringa. Men fallen af tillfälligt illamående hafva däremot varit talrika. Att några af lärjungarne, som verkligen äro klenare till hälsan, ofta varit frånvarande, är helt naturligt. Och då äfven för de öfriga fallen intyg vederbörligen blifvit företedda, så kan ingen direkt anmärkning från skolans sida ifrågakomma. Blott det hemställa vi till lärjungarne och hemmen, huruvida icke något mindre försigtighet i ett eller annat fall skulle kunna, utan synnerligt äfventyr för hälsan, iakttagas.

Om någon ännu finnes, som är orolig för den starka ventilationen — hvilken vi räkna för en af den nya skollokalens förnämsta fördelar —, så vilja vi upplysa, att den inströmmande luften är varmare än den, som bortföres, och att därför det drag som uppstår och som tillför rummen ren luft icke är egadt att åstadkomma förkylning.

Vi uttala således den förhoppning, att siffran för "tillfälligt illamående" måtte under nästkommande läsår sjunka.

Lärare och Lärarinnor.

- Fil. Dr: C. G. Bergman *), till 1 Nov.: Matematik och fysik i 7:2 l. och 7:1 l., fysik i 6:2, franska i 4 = 16 tim.
- Fil. Dr: L. Lindroth: Latin i 7:2 och 7:1, grekiska i 7:1 = 16 tim. Höstterminen dessutom latin i 5 = 21 tim.
- Fil. Dr: E. Lindgren: Franska och engelska i 7:2—6:2; svenska i 6:2; engelska i 6:1 = 23 tim.
- Teologie Kand. F. Berglund, Lektor vid Södra Latinläroverket: Kristendom i 7:2 och 7:1 = 2 tim.
- Fil. Dr: P. de Laval, Adjunkt vid Nya Elementarskolan: Naturkunskap i 7:1 r. och i 7:2 r. = 2 tim.
- Fil. Kand. A. Hammarskjöld: Svenska, historia och filosofi 7:2 och 7:1; historia och geografi 6:2—5 = 22 tim.
- Bergsnotarien O. Luthander, till 1 Nov.: Matematik i 6:2—2 = 27 tim. Från 1 Nov. dessutom matematik i 7:1 l. = 31 tim.
- Fil. Kand. E. Planck: Tyska och franska i 6:1 och 5; kristendom, latin, franska, historia och geografi i 2 = 26 tim.
- Pastor K. J. Lind, till 1 Nov.: Kristendom i 6:2—3, svenska, latin, historia och geografi i 4 = 21 tim. Från 1 Nov. därjämte svenska i 5 = 23 tim.
- Fil. Kand. S. V. Westerlund: Latin i 6:2 och 6:1, grekiska i 7:2, 6:2, 6:1 och 5, svenska i 6:1 = 25 timmar. Dessutom sång i 4—1:1, h. t. 2 tim., v. t. 1 tim.
- Ingeniör Hj. Berwald: Kemi i 7:2 r. och 7:1 r. = 4 tim. Vårterminen dessutom fysik i 6:2.
- Fil. Kand. J. M. Pettersson: Naturkunskap i 6:2—3 = 8 tim.
- Fil. Lic. Hj. Hjorth: till 1 Nov.: Tyska i 6:2; svenska i 5; tyska i 4; svenska, latin, franska, historia och geografi i 3 = 24 tim. Från 1 Nov.: Tyska i 6:2; tyska och franska i 4; svenska, latin, franska, historia och geografi i 3 = 25 tim.
- Fil. Kand. A. Falk, till 1 Nov.: Matematik och fysik i 7:2 r. och 7:1 r. samt fysik i 6:2 = 21 tim. Från 1 Nov. därjämte: Matematik och fysik i 7:2 l. och fysik i 7:1 l. = 28 tim.
- Fil. Kand. E. Bergman, vårterminen: Latin i 5 = 5 tim.
- Fröken W. Söderström: 1:2, alla ämnen utom teckning = 23 tim.
- Fröken H. Hauffman: 3:dje förb. klassen, alla ämnen utom teckning = 23 tim.
- Fröken A. Hauffman: 1:1, alla ämnen utom teckning = 25 tim.

*) Sedan Dr: Bergman från den 1 Nov. mottagit förordnande att vara inspektor öfver hufvudstadens folkskolor, har föreståndarebefattningen öfvertagits af Dr: Lindroth, och Bergmans lektioner fördelats mellan några af skolans öfriga lärare.

Fröken S. Porath: 2 förbered. klassen, alla ämnen utom teckning = 23 tim.

Fröken H. Aurelius: 1 förbered. klassen; modersmålet i 2 = 24 tim.

Skrifläraren F. Funck: Välskrifning i 3 och 2 = 2 tim.

Löjtnant S. Drakenberg: Gynnastik och Fäktning, höstterminen i 7:2—1:2 = 12 tim., vårterminen i 7:2—3 = 9 tim.

Löjtnant C. Breitholtz: vårterminen, Gynnastik i 2 och 1:2 = 3 tim. samt exercis 7:1—5 = 4 tim.

Bildhuggaren S. Scholander: Teckning i 5—2 = 5 tim.

Fru A. Palm: Teckning i 1:2—2 fb. = 4 tim.

Slöjdläraren C. Johansson: Snickerislöjd 3—1:2 = 15 tim.; samt 3 tim. på e. m. (för frivilligt slöjdande).

Kandidaten S. V. Westerlund, som blifvit utnämnd till adjunkt vid Luleå högre allmänna läroverk, lemnar med detta läsår vår skola efter en nitisk och förtjänstfull verksamhet härstädes sedan höstterminen 1884. Med uttalande af vår hjärtliga tacksamhet för det samvetsgranna arbete Adjunkten Westerlund hos oss nedlagt, tillönska vi honom all framgång och välsignelse i den nya verksamhetskrets, till hvilken han nu öfvergår.

Lärjungar.

Vid slutet af vårterminen 1888 utgjorde lärjungarnes antal 280. Af dessa hafva 13 aflagt mogenhetsexamen; 24 hafva afgått före höstterminens början, och 3 vid dess slut. Af dessa 27 hafva 11 afgått till annat läroverk i Stockholm, 2 till dylikt i landsorten, 2 till förberedande sjökrigsskola, 1 till utländskt läroverk, 4 till enskild undervisning, 6 till praktiska yrken, och 1 för att af hälsoskäl vistas utrikes.

Höstterminen 1888 intogos 34 lärjungar och vårterminen 1889 6. Af dessa hafva 2 intagits i klassen 7:2, 2 i 7:1, 1 i 3, 1 i 2, 5 i 1:2, 7 i 1:1, 5 i 3 förb., 6 i 2 förb. och 10 i 1 förb.

Lärjungeantalet var sålunda under höstterminen 278 och under vårterminen 280.

Lärjungarnes fördelning i klasser:

	7:2	7:1	6:2	6:1	5	4	3	2	1:2	1:1	3 fb.	2 fb.	1 fb.
h. t.	22.	16.	19.	20.	26.	23.	26.	28.	22.	22.	25.	22.	7.
v. t.	22.	16.	18.	20.	26.	23.	26.	27.	22.	22.	26.	22.	10.

Tre af skolans lärjungar hafva dock på grund af sjuklighet varit frånvarande under vårterminen; 2 hafva under samma tid varit frånvarande för att idka enskilda studier.

Af lärjungarne uppgifven arbetstid i hemmet per dag under två veckor i Mars och April (söndagen beräknas arbetsfri):

Klass	Medeltal		Maximum		Minimum	
	1:sta veckan	2:dra veckan	1:sta veckan	2:dra veckan	1:sta veckan	2:dra veckan
7:2 (lat.linien)	4 tim. 11 m.	4 t.	4 t. 45 m.	5 t. 3 m.	2 t. 21 m.	1 t. 50 m.
7:2 (reallinien)	4 t. 20 m.	5 t. 8 m.	4 t. 32 m.	5 t. 20 m.	3 t. 56 m.	4 t. 57 m.
7:1 (lat.linien)	4 t. 20 m.	4 t. 30 m.	4 t. 32 m.	5 t. 25 m.	3 t. 15 m.	3 t. 33 m.
7:1 (reallinien)	4 t. 3 m.	4 t. 10 m.	4 t. 23 m.	4 t. 18 m.	3 t. 23 m.	3 t. 55 m.
6:2	3 t. 33 m.	3 t. 45 m.	4 t. 4 m.	4 t. 30 m.	2 t. 50 m.	3 t. 20 m.
6:1	3 t. 55 m.	4 t. 29 m.	5 t. 32 m.	5 t. 10 m.	2 t. 37 m.	3 t. 6 m.
5	2 t. 13 m.	2 t. 44 m.	2 t. 55 m.	3 t. 45 m.	1 t. 15 m.	2 t. 18 m.
4	1 t. 38 m.	1 t. 45 m.	4 t. 2 m.	3 t. 10 m.	1 t. 38 m.	1 t.
3	1 t. 36 m.	1 t. 41 m.	2 t. 10 m.	2 t. 22 m.	1 t. 5 m.	1 t. 2 m.
2	1 t. 10 m.	1 t. 24 m.	2 t. 10 m.	3 t. 40 m.	27 m.	39 m.
1:2	1 t.	55 m.	1 t. 55 m.	1 t. 36 m.	30 m.	20 m.

I *maximum*kolumnen upptages för hvarje klass den lärjunges arbetstid, hvilken uppgifvit den *högsta*, och i *minimum*kolumnen den lärjunges, som uppgifvit den *lägsta* siffran.

Förestående uppgifter hafva föranlett minskning i hemlexor för en klass och minskning af arbetstiden i hemmet för två lärjungar. Där det nämligen visat sig, att en flitig lärjunge använder mer arbetstid, än som kan anses för honom lämplig eller behöflig, kan man vanligen genom föreställningar förmå honom att koncentrera sitt arbete på mindre tid, utan att därigenom resultatet försämrans.

I de lägre klasserna synes arbetstiden väl ringa; men i stället att för framtiden öka det arbete skolan föreskrifver, våga vi hemställa till föräldrar och målsmän att sysselsätta barnen med annat arbete och särskildt att icke förgäta *handarbetet* och *slöjden*, hvilkas betydelse för en sund uppfostran allt mer torde böra uppmärksammas.

Examina.

Med nedre sjunde klassens lärjungar hölls den sedvanliga avslutningsexamen i *Tyska* och *Naturkunskap* den 24 september 1888. Professorn vid Lunds universitet m. m. D:r D. M. A. Möller och Adjunkten vid Upsala universitet D:r P. Å. Geijer fungerade som censorer.

De skriftliga profven för *mogenhetsexamen* aflades den 23, 24, 26 och 27 april detta år med Öfre sjunde klassens 21 lärjungar, af hvilka 16 tillhörde den klassiska, och 5 den reala linien. En lärjunge,

tillhörande samma klass, hade af sjuklighet varit frånvarande under läsåret så mycket, att han såg sig föranlåten att denna gång afstå från såväl den skriftliga som den muntliga mogenhetsexamen. De öfriga 21 förklarades samtliga berättigade att undergå den muntliga examen, hvilken hölls den 20 och 21 Maj under inseende af censorerna: Kontraktsprosten m. m. D:r G. L. Collinder, Professorn vid Lunds universitet m. m. D:r V. E. Lidforss samt Professorn vid Upsala universitet m. m. D:r H. H. Hildebrandson. Alla de examinerade godkändes. En erhöll mogenhetsbetyget "Berömlig", sju "Med beröm godkänd", de öfriga tretton "Godkänd". De voro å klassiska linien: Johan Almqvist, Albert Berg, Richard Bråkenhielm, Oskar Cassel, Axel Cygnæus, Carl Ekecrantz, Ludvig Granholm, Erik Hallin, Elias Lindberg, Axel von Redlich, Josef Reinius, Reinhold Rudbeck, Axel Wachtmeister, Alfred Wallgren, Albrecht Wilms, Ernst Wilms; samt å den reala linien: Fredrik Barnekow, Albin Beckman, Erik Mueller, Albin Setterwall och Anton Tamm.

Såsom examensvitnen voro närvarande Justitierådet Hammarskjöld, f. d. Riksarkivarien m. m. Bowallius, Generalkrigskommissarien Varenius, Rektor Kastman, Bankofullmäktigen Törnebladh, Kyrkoherden Staaff. Skolans Inspektör, Presidenten Forsell, öfvervar ock en del af examen.

Hvarjehanda meddelanden.

Gåfvor. — I likhet med föregående år har Öfverste Kammarherren m. m., Grefve A. F. Wachtmeister, till skolans förfogande ställt en penningesumma, hvilken kommer att användas till inköp af *geografisk undervisningsmateriel*.

Genom gåfva af Kandidat S. V. Westerlund har skolans naturaliesamling ökat med ett *järf-kranium*.

För dessa gåfvor hambäres gifvarne vår hjärtliga tacksamhet.

Terminsafslutningen kommer denna vår att hållas uti Pelarsalen, Regeringsgatan 71, fredagen den 7 Juni kl. 10 f. m. Till denna afslutning, äfven som till åhörande af *sista veckans lektioner*, för hvilka *särskild arbetsordning utgifves*, inbjuda vi vördsamlingen ungdomens föräldrar och målsmän, äfvensom andra för skolan intresserade personer.

Höstterminen börjar måndagen den 16 September, då klasserna 7:2—4 inställa sig i skolan kl. 10 f. m., och klasserna 3—2 förbered. kl. 1 e. m.

Första förberedande klassen börjar sin läsning måndagen den 23 Sept. kl. 10 f. m. — Till denna klass fordras inga förkunskaper. Inträdesåldern är sex år.

Nyanmälda till inträde i någon af de öfriga klasserna inställa sig den 14 September kl. 9 f. m., med undantag af dem, som redan under vårterminen aflagt *godkänd inträdesexamen*, hvilka först den 16 Sept. hafva att infinna sig.

De af skolans egna lärjungar, som hafva att för uppflyttning till högre klass undergå examen i ett eller flere ämnen, inställa sig fredagen den 13 September kl. 9 f. m.

Anmälan till *inträde* i skolan kan under sommaren göras, antingen skriftligen under nedanstående adresser, eller ock — under senare delen af sommaren — i skolans lokal å tider, som i de allmänna tidningarna skola tillkännagifvas.

Anmälan att någon lärjunge skall *lemna* skolan med denna termin bör ske före den 15 nästkommande Juni.

Afgifterna äro desamma som förut, nämligen:

Inskriftningsavgift.....	10 kr.
Terminsavgift i 1:sta förbered. klassen...	40 ”
i 2:dra och 3:dje förb. kl.	50 ”
i kl:na 1:1—4.....	85 ”
i „ 5 och 6.....	100 ”
i kl. 7.....	125 ”
i snickerislöjd.....	10 ”

Utom i skolan (Engelbrektsgatan 9 o. 11), där Vaktmästaren Landmark efterfrågas, och hos undertecknade, kan denna redogörelse fås i Billes Bokhandel (Stockholm, Drottninggatan 25), Fritzes (Gustaf Adolfs torg) och Nilsons (Östermalmstorg). Den sändes äfven på begäran.

Stockholm i Juni 1889.

C. G. Bergman *),
Stockholm, Engelbrektsgatan 9 o. 11.

L. Lindroth,
Stockholm, Sturegatan 34,
eller: Qvisberg, Wadstena.

---

*) Se noten sid. 31.

Den sista läsveckan följes nedanstående arbetsordning:

Måndagen den 3 Juni:

Klass:	7:1	6:2	6:1	5	4	3	2	1:2	1:1	3 förb.
Kl. 9—9,50	Franska l. o. r.	Latin	Franska	Matem.	Kl. 9,30—10,30	Latin	Hist. o. Ge.	Svenska	Krist.	Kr. Räkn.
" 10,5—11	Geometri	Franska	Hist. o. Ge.	Franska	" 10,30—12	---	---	---	Slöjd	---
" 12—12,50	Algebra	Hist. o. G.	Latin	Latin	" 12—1	Franska	Naturk.	Latin	Svenska	Geogr.
" 1—2	Filos. o. Sv.	Latin	Tyska	Latin	" 1,15—2,5	Matem.	Franska	Teckning	Räkning	Innanl.

Tisdagen den 4 Juni:

Kl. 9—9,50	Lat. Fysik	Naturk.	Franska	Hist. o. Ge.	Kl. 9,30—10,30	Hist. o. Ge.	Latin	Räkn.	Latin	Geogr.	Innanl.
" 10,5—11	Lat. Mat.	Franska	Naturk.	Tyska	" 10,30—12	---	Slöjd	---	---	---	---
" 12—12,50	Grek. Eng.	Krist.	Latin	Naturk.	" 12—1	Franska	Matem.	Hist. o. Ge.	Räkn.	Latin	Räkn.
" 1—2	Kristend.	Tyska	Grek. Eng.	Franska	" 1,15—2,5	Naturk.	Krist.	Svenska	Geogr.	Räkn.	Berätt.

Onsdagen den 5 Juni:

Kl. 9—9,50	Grek. Eng.	Matem.	Svenska	Latin	Kl. 9,30—10,30	Latin	Franska	Latin	Svenska	Svenska	Innanl.
" 10,5—11	Franska	Latin	Matem.	Hist. o. G.	" 10,30—12	---	---	Slöjd	---	---	---
" 12—12,50	Franska	Hist. o. Ge.	Krist.	Teckn.	" 12—1	Matem.	Latin	Franska	Latin	Historia	Historia
" 1—2	Lat. Kemi	Grek. Eng.	Hist. o. Ge.	Franska	" 1,15—2,5	Krist.	Hist. o. Ge.	Räkn.	Historia	Latin	Räkn.

Torsdagen den 6 Juni:

Kl. 9—9,50	Lat. Nat.	Svenska	Matem.	Latin	Kl. 9,30—10,30	Ge. o. Sv.	Naturk.	Krist.	Geogr.	Lat. Kr.	Räkn. Kr.
" 10,5—11	Hist. o. Ge.	Tyska	Latin	Matem.	---	---	---	---	---	---	---

Tredje förberedande klassens morgonlektion börjar först kl. 9,45.

Första och andra förberedande klasserna läsa mänd., tisd. och onsd. kl. 10—1 och torsd. kl. 10—11 med lämpliga uppehåll, utan särskildt skema.